

**OP-Pohjola-ryhmän
osavuosisikatsaus 1.1.–30.6.2013**

Sisällysluettelo

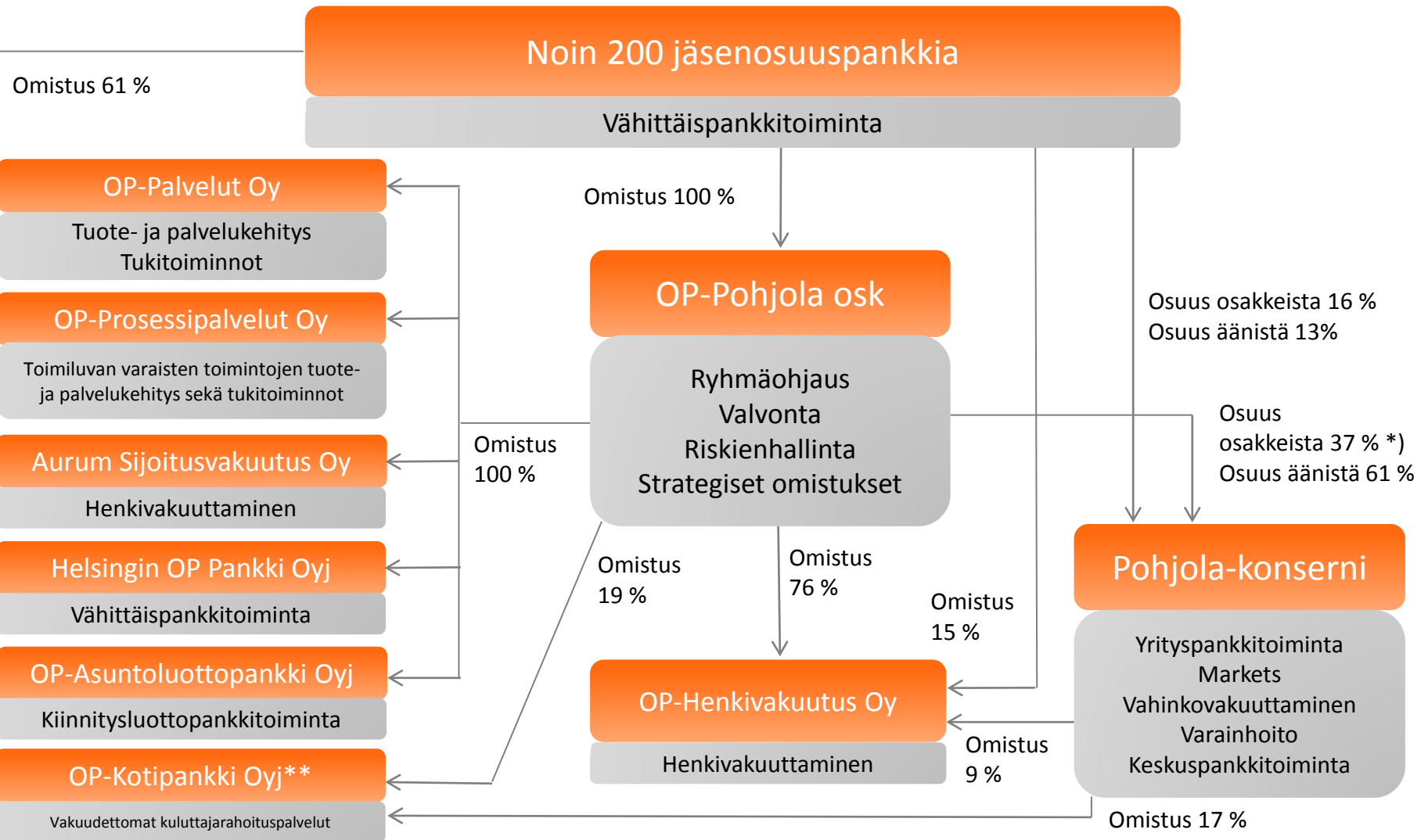
- OP-Pohjola-ryhmä
- Tulos
- Vuosineljännes
- Vakavaraisuus
- Tase
- Luotot ja asiakasvarat
- Asiakkaat ja jäsenet ym
- 5-vuotistarkastelu

OP-Pohjola-ryhmä

Rakenne, omistussuhteet ja työnjako OP-Pohjola-ryhmä

OP-Pohjola-ryhmän luottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista. Fiva valvoo OP-Pohjola-ryhmää konsolidoidusti.

*) sisältää myös OP-Pohjola osk:n tytäryhtiön OP-Henkivakuutus Oy:n 0,26 % omistussuuden

***) OP-Pohjola-ryhmän omistussuus 100 %, josta OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin omistussuus yhteensä 39 %

OP-Pohjola-ryhmän segmenttijako

Pankkitoiminta

- Osuuspankit, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Kotipankki Oyj ja OP-Asuntoluottopankki Oyj.
- Pohjola-konsernin pankkitoimintasegmentti
- Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Vahinkovakuutus

- Pohjola Vakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen, A-Vakuutus Oy, Seesam Insurance AS, Omasairaala Oy ja Pohjola Terveys Oy

Varallisuudenhoito

- Pohjola-konsernin varainhoitosegmentti
- OP-Henkivakuutus Oy, OP-Rahastoyhtiö Oy ja Aurum Sijoitusvakuutus Oy.

Muu toiminta

- OP-Pohjola osk, OP-Palvelut Oy, OP-Prosessipalvelut Oy ja Pohjolan konsernitoiminnot.

OP-Pohjola-ryhmän avainlukuja

	1-6/2013	1-6/2012	Muutos, %	1-12/2012
Tulos ennen veroja, milj. e	398	329	21,0	586
Pankkitoiminta	193	247	-21,9	424
Vahinkovakuutus	99	54	81,7	92
Varallisuudenhoito	77	34		101
Palautukset omistajajäsenille ja OP- bonusasiakkaille	96	96	-0,6	192
	30.6.2013	30.6.2012	Muutos, %	31.12.2012
Core Tier 1 ennen siirtymäsääntöjä, %	14,6	14,7	-0,16 *	14,8
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	13,7	14,7	-1,0 *	14,1
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava)	1,81	2,01	-0,2 *	1,90
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,46	0,53	-0,06 *	0,46
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 468	1 358	8,1	1 425

* suhdeluvun muutos

Keskinäinen vastuu, talletussuoja ja sijoittajien turva

- Yhteenliittymälainsäädännön mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä sekä sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet.
- Keskusyhteisön jäseniä olivat katsauskauden lopussa OP-Pohjola-ryhmän osuuspankit sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Kotipankki Oyj ja OP-Prosessipalvelut Oy.
- Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisö on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia ja sillä on velvollisuus valvoa niiden toimintaa. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat laissa säädetyllä tavalla keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. Siten siis esimerkiksi OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.
- OP-Pohjola-ryhmään kuuluvia talletuspankkeja eli osuuspankkeja, Pohjola Pankki Oyj:tä, Helsingin OP Pankki Oyj:tä sekä OP-Kotipankki Oyj:tä pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP-Pohjola-ryhmää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä kokonaisuutena.

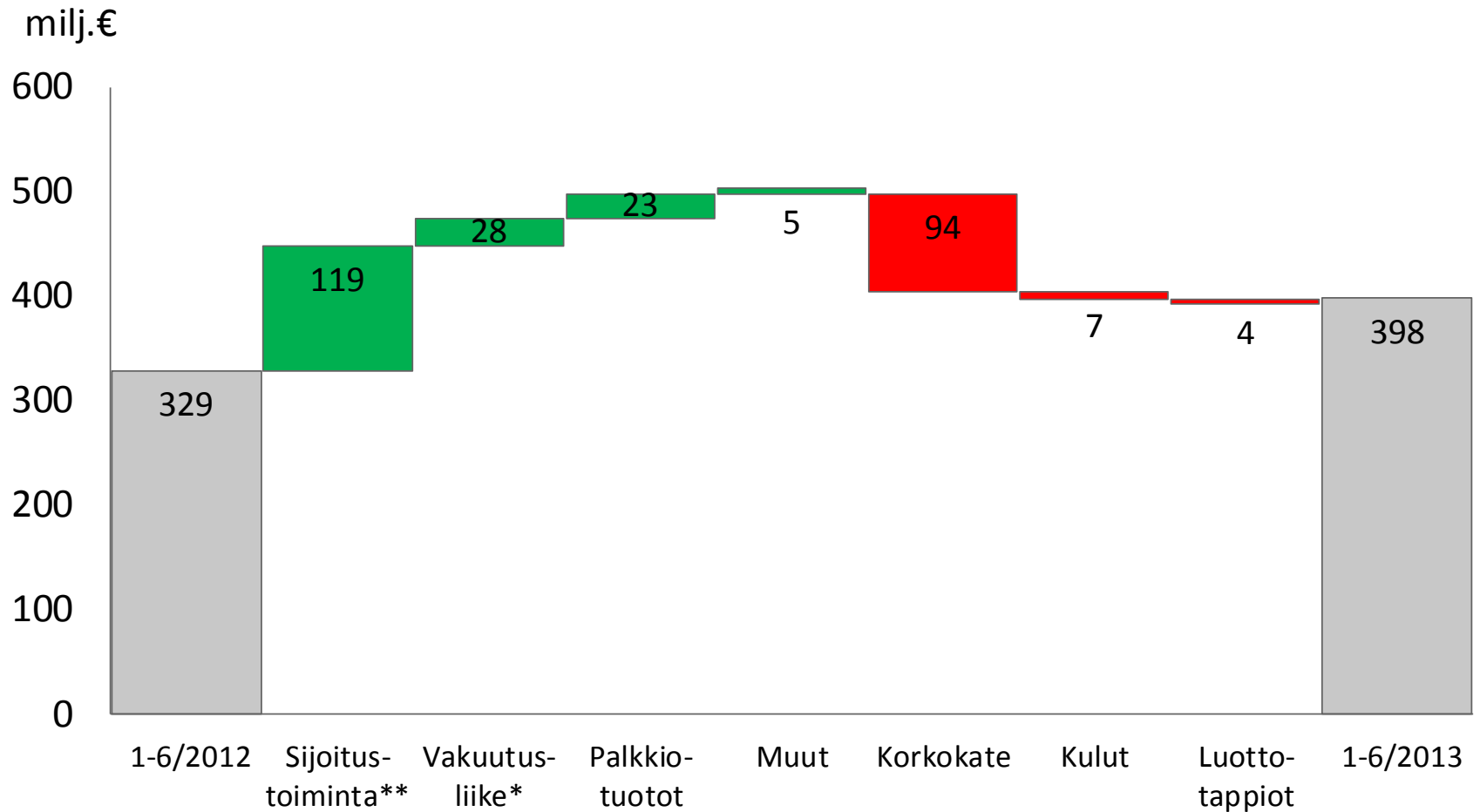

Tulos

OP-Pohjola-ryhmä

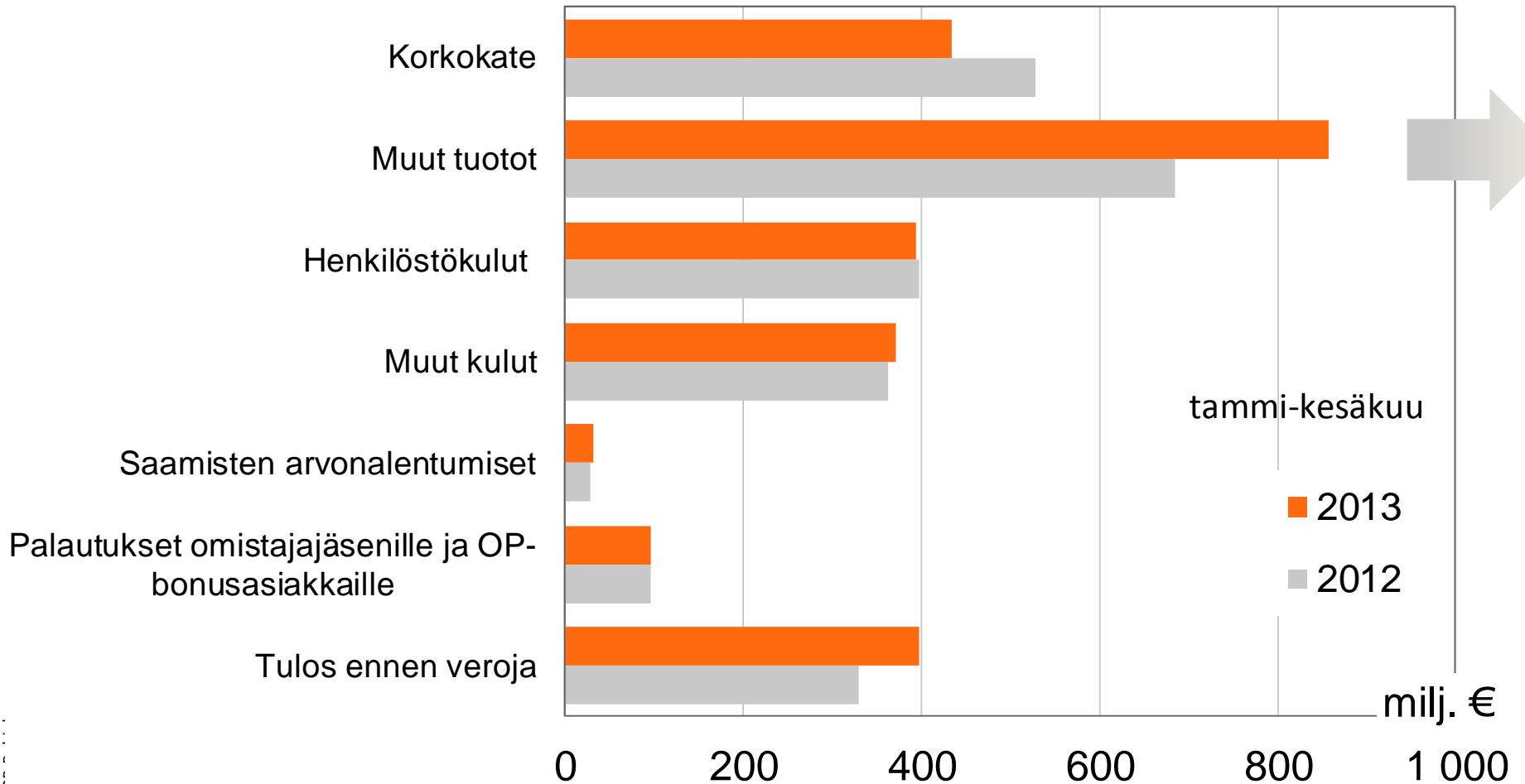
Tulos ennen veroja

*) Henki- ja vahinkovakuutus **) Sijoitustoiminta = Henkivak. sij.tuotot (pl. vastuovelkaa suojaavat johdannaiset) + Vahinkovak. sij.tuotot + Sij.toiminnan nettotuotot + Kaupankäynnin nettotuotot

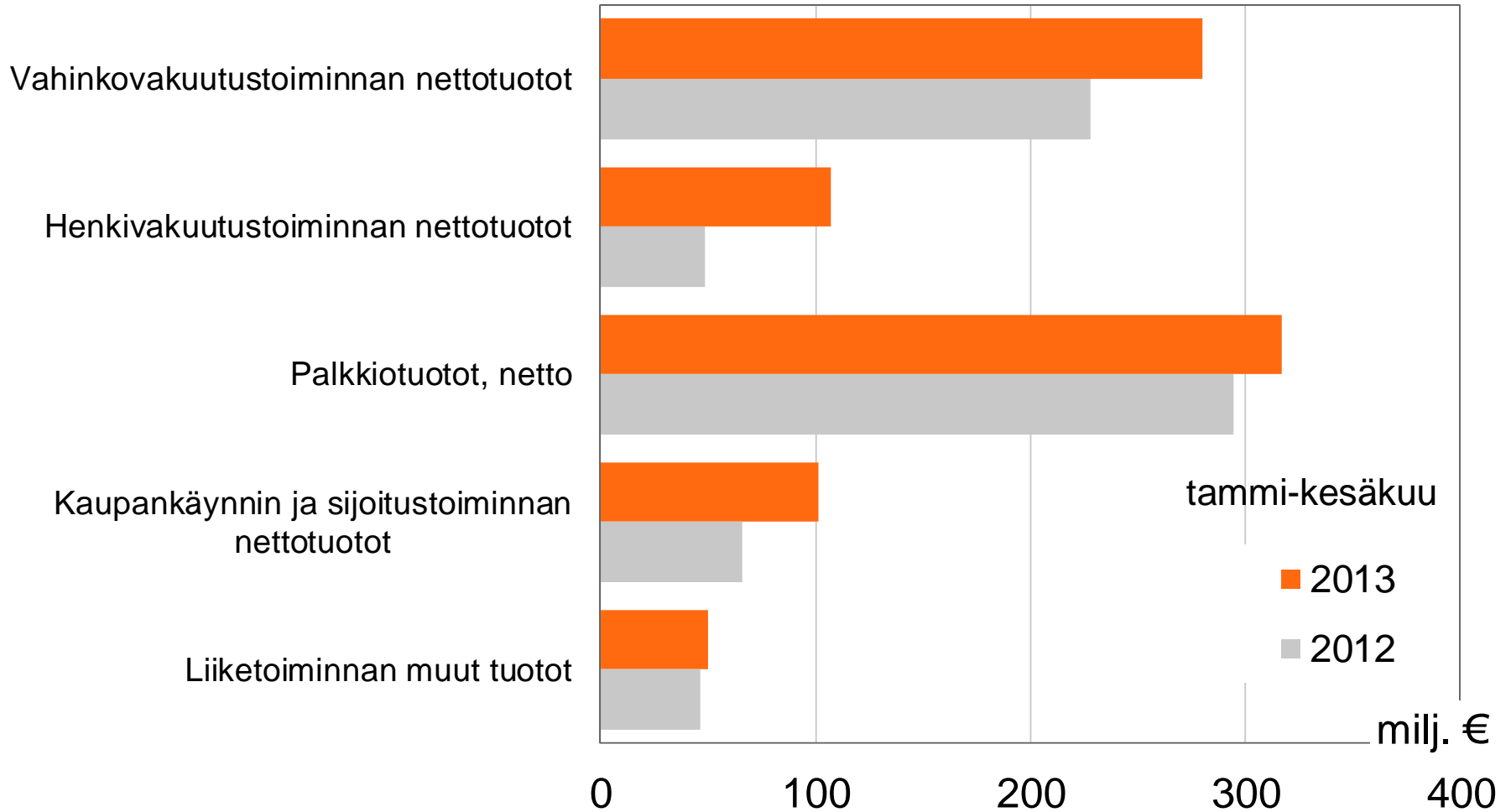
OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelman pääerät

OP-Pohjola-ryhmä Muut tuotot

tammi-kesäkuu

2013

2012

milj. €

0

100

200

300

400

OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelma

tammi-kesäkuu milj. €	2013	2012	Muutos	
			milj. e	%
Korkotuotot	1 240	1 735	-495	-28,5
Korkokulut	805	1 206	-401	-33,2
Korkokate	435	529	-94	-17,8
Saamisten arvonalentumiset	32	28	4	14,3
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	403	501	-98	-19,6
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	280	228	52	22,6
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	107	48	59	
Palkkiotuotot, netto	317	295	23	7,8
Kaupankäynnin nettotuotot	52	41	11	27,3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	50	25	25	99,5
Liiketoiminnan muut tuotot	50	46	4	9,2
Henkilöstökulut	395	397	-2	-0,6
Muut hallintokulut	177	192	-15	-7,9
Liiketoiminnan muut kulut	195	171	24	14,1
Palautukset omistajajäsenille ja OP- bonusasiakkaille	96	96	-1	-0,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	1	0	16,6
Tulos ennen veroja	398	329	69	21,0

OP-Pohjola-ryhmä

Segmenttikohtainen tuloslaskelma

1-6/2013

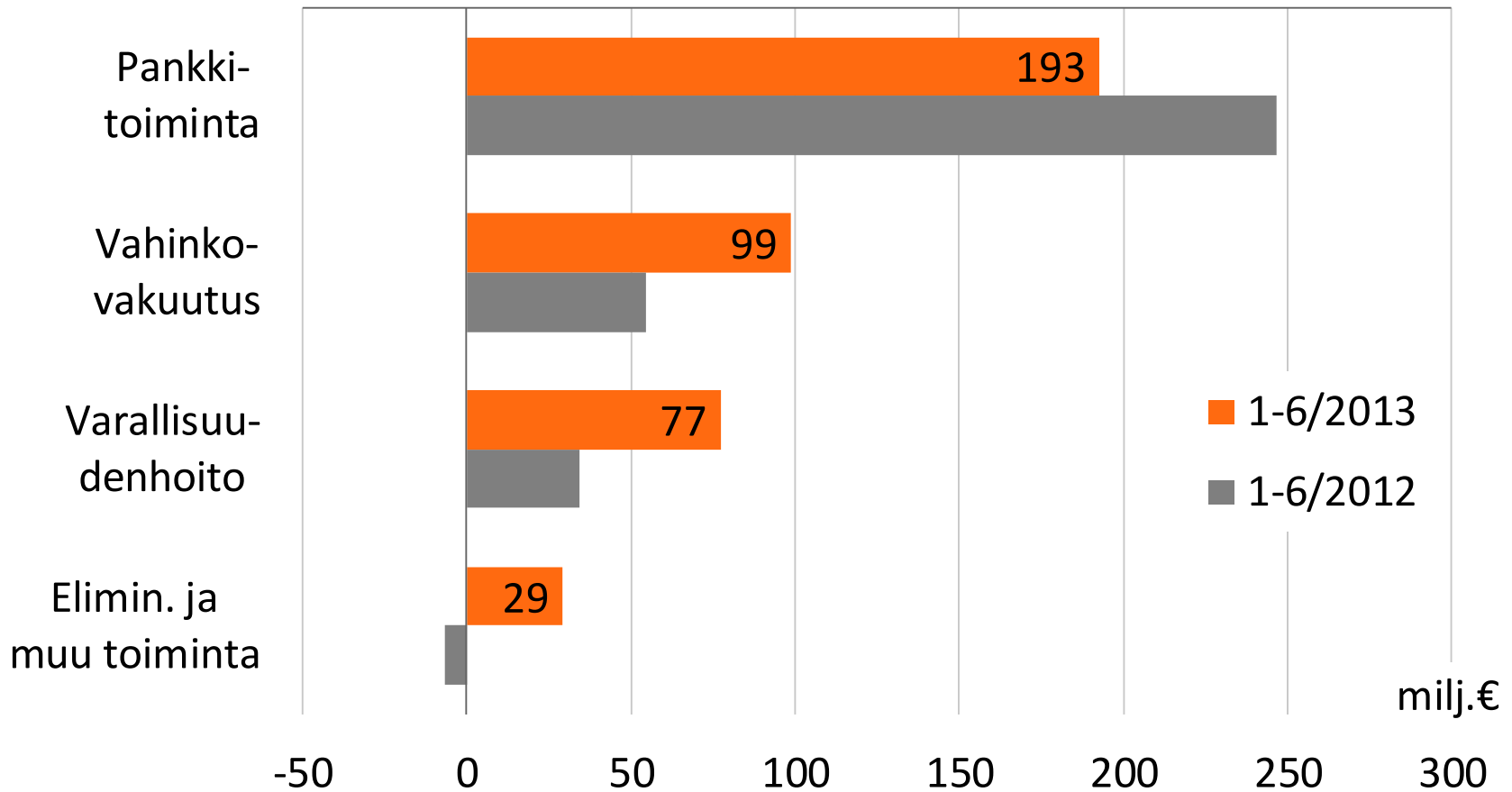
milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Varallisuus- denhoito	Elimin. ja muu toiminta	Yhteensä
Korkokate	430	-12	1	16	435
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	0	279	0	1	280
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	0	0	47	60	107
Palkkiotuotot, netto	307	9	96	-94	317
Muut tuotot	97	5	15	37	153
Tuotot yhteensä	833	280	159	20	1 292
Henkilöstökulut	228	56	13	97	395
Muut kulut	286	126	69	-108	372
Kulut yhteensä	514	182	82	-11	767
Arvon alentumiset	31	0	0	-1	30
Palautukset omistajajäsenille	96	0	0	0	96
Tulos ennen veroja	193	99	77	29	398

Kulujen suhde tuottoihin, %

62

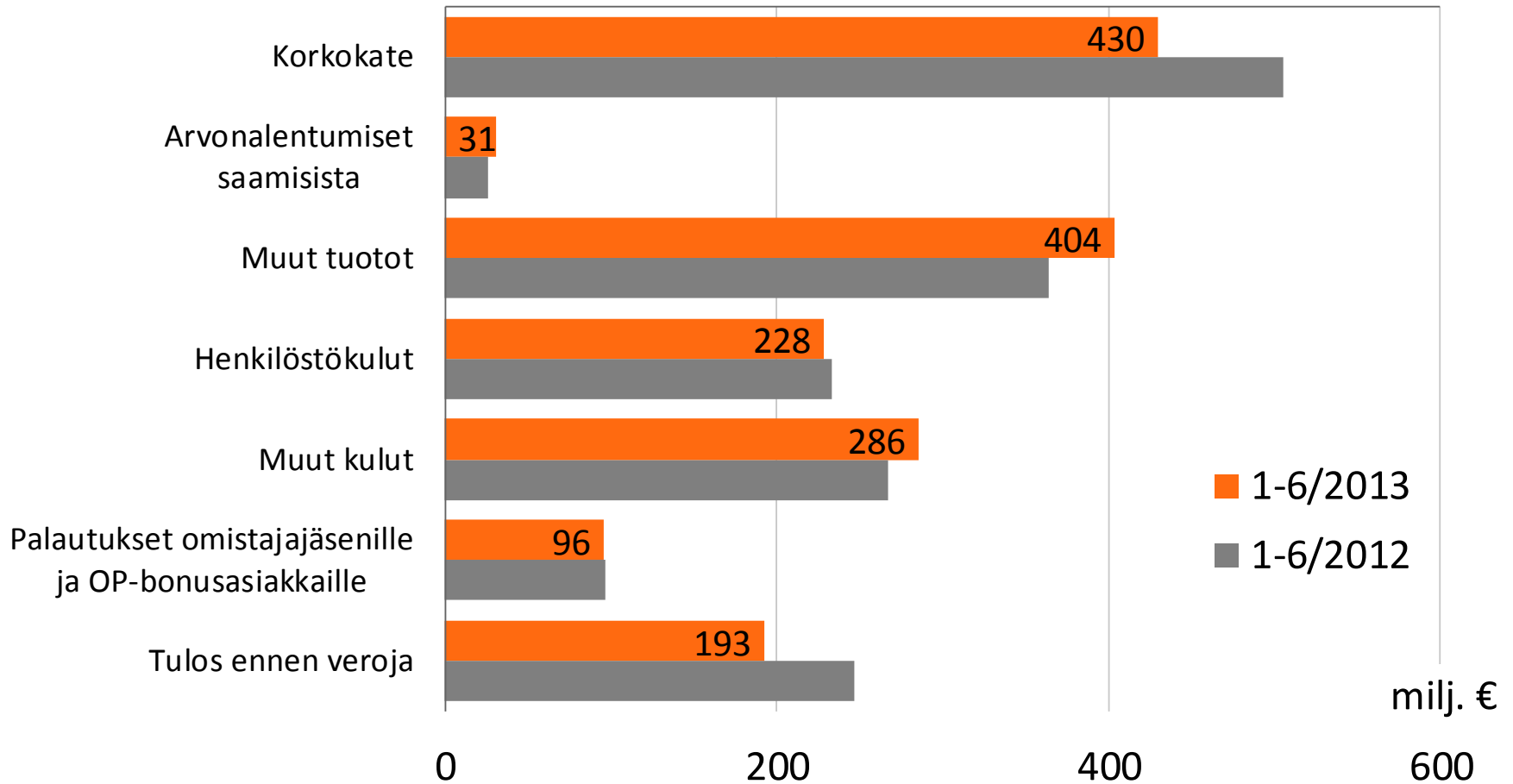
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja liiketoimintasegmenteittäin

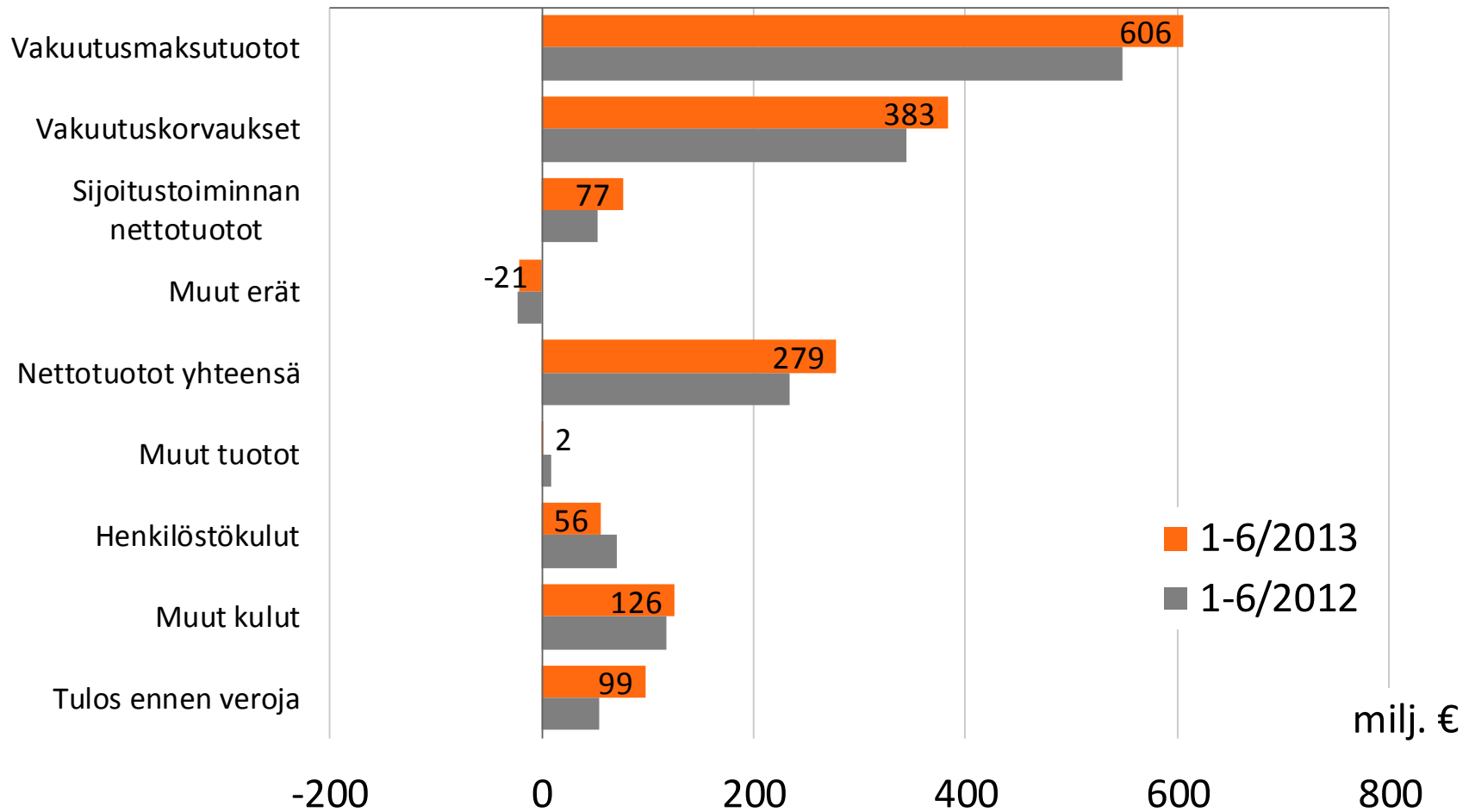
OP-Pohjola-ryhmä

Pankkitoiminta

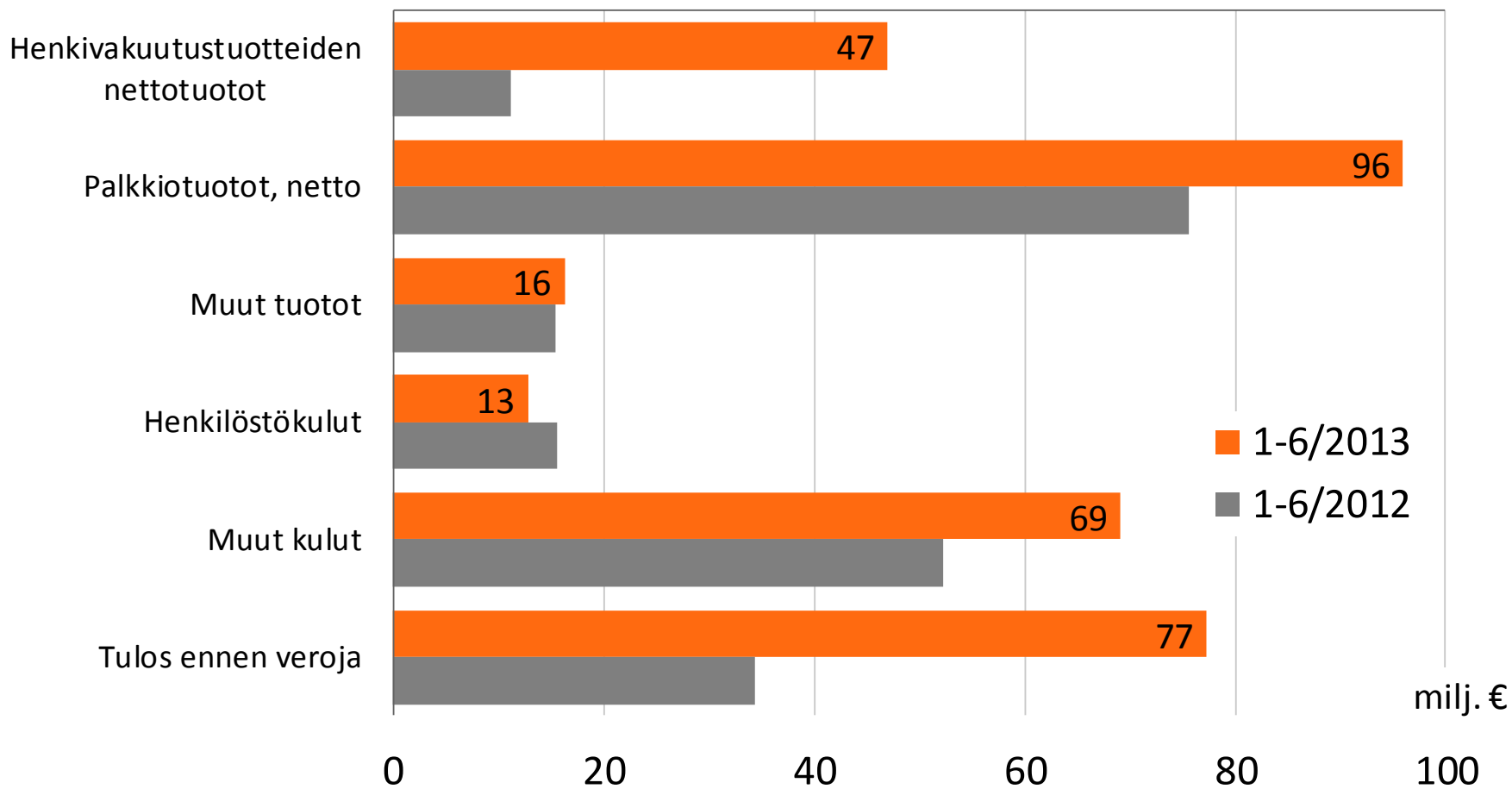
OP-Pohjola-ryhmä

Vahinkovakuutus

OP-Pohjola-ryhmä

Varallisuudenhoito

Vuosineljännes

OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelman pääerät vuosineljänneksittäin

milj. €	2012				2013			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Korkokate	274	255	243	231	214	221		
Muut tuotot	363	321	326	358	458	400		
Tuotot yhteensä	637	576	569	588	672	621		
Henkilöstökulut	203	194	188	180	201	194		
Muut kulut	180	183	163	203	181	192		
Kulut yhteensä	383	377	351	383	382	385		
Saamisten arvon alentumiset	11	17	19	51	9	23		
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	44	52	46	50	48	48		
Tulos ennen veroja	199	130	153	104	234	164		

OP-Pohjola-ryhmä

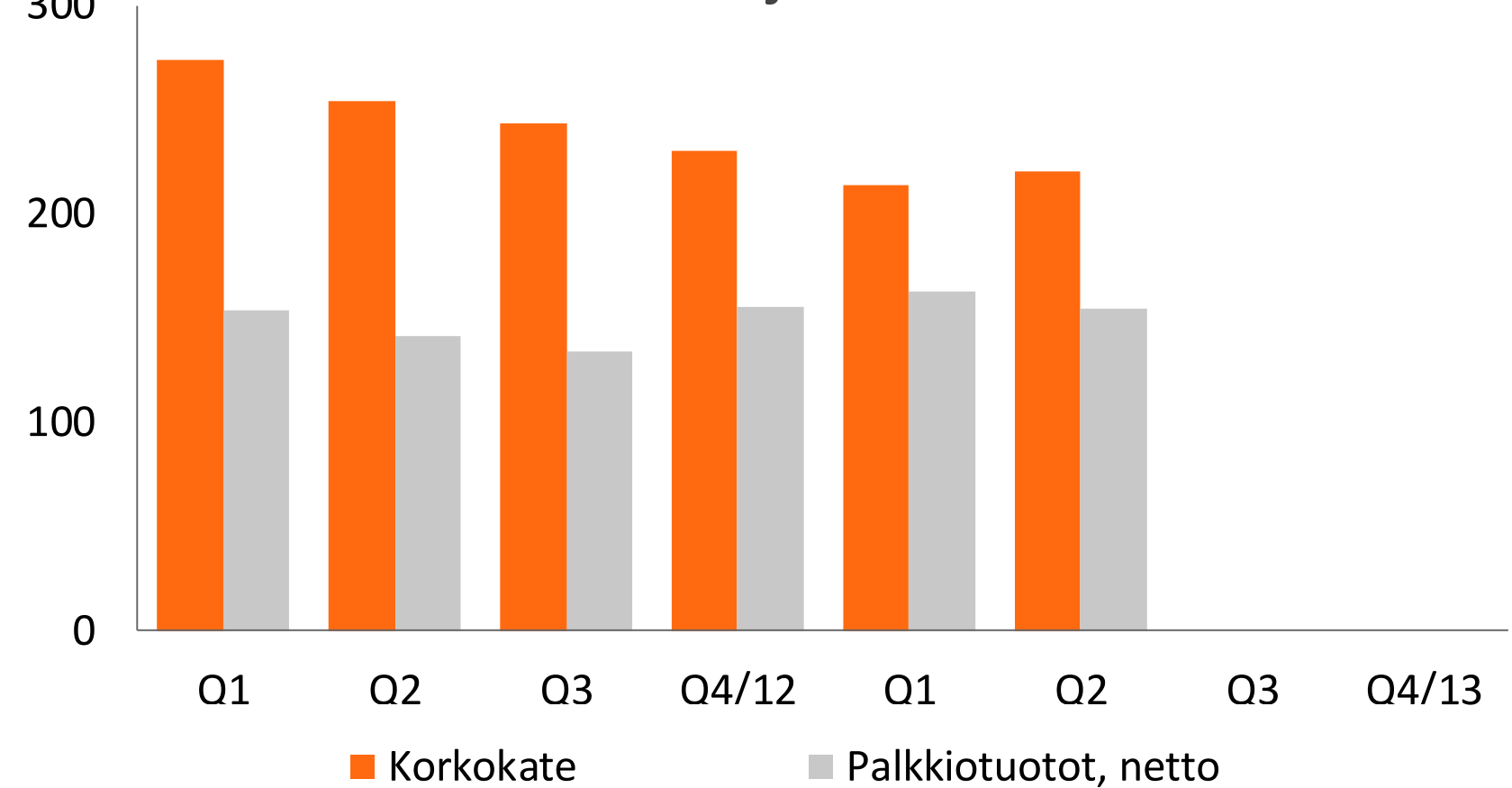
Muut tuotot vuosineljänneksittäin

milj. €	2012				2013			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	100	129	105	99	143	137		
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	32	16	27	33	70	37		
Palkkiotuotot, netto	153	141	134	156	163	154		
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	52	13	19	47	54	48		
Muut tuotot	25	22	41	23	27	24		
Yhteensä	363	321	326	358	458	400		

OP-Pohjola-ryhmä

Korkokate ja palkkiotuotot, netto vuosineljänneksittäin

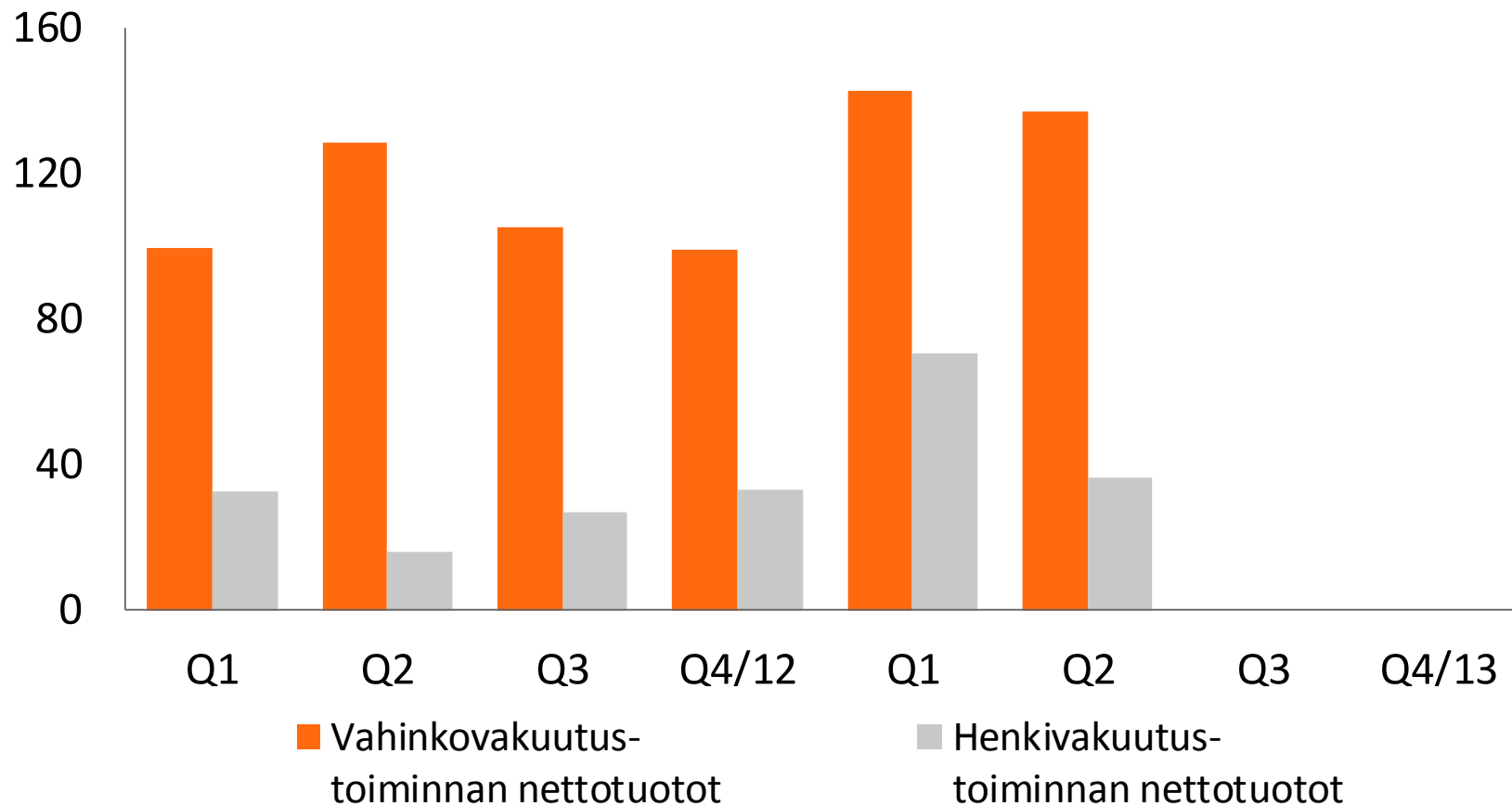
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Vahinko- ja henkivakuutustoiminnan nettotuotot vuosineljänneksittäin

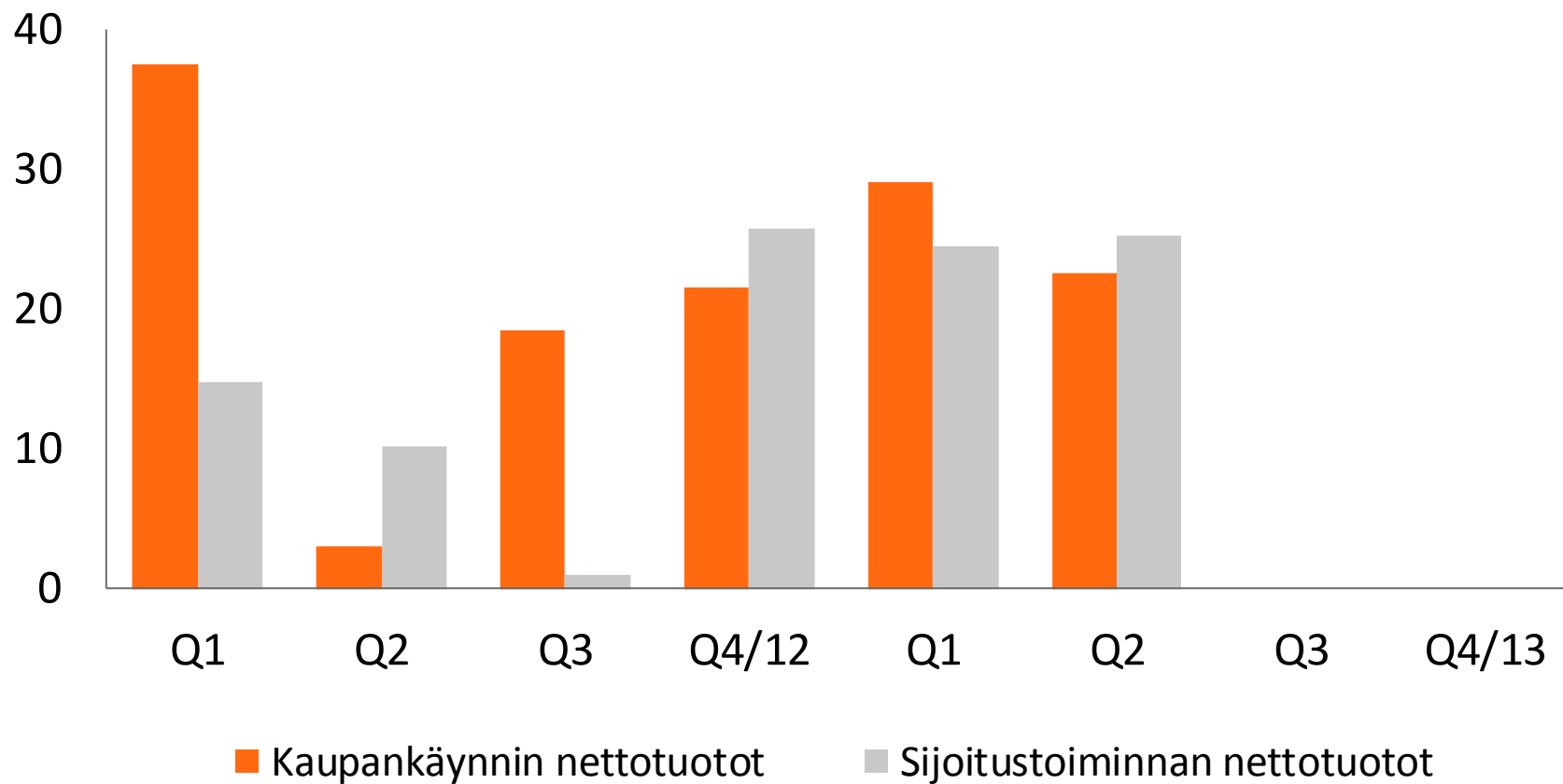
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot vuosineljänneksittäin

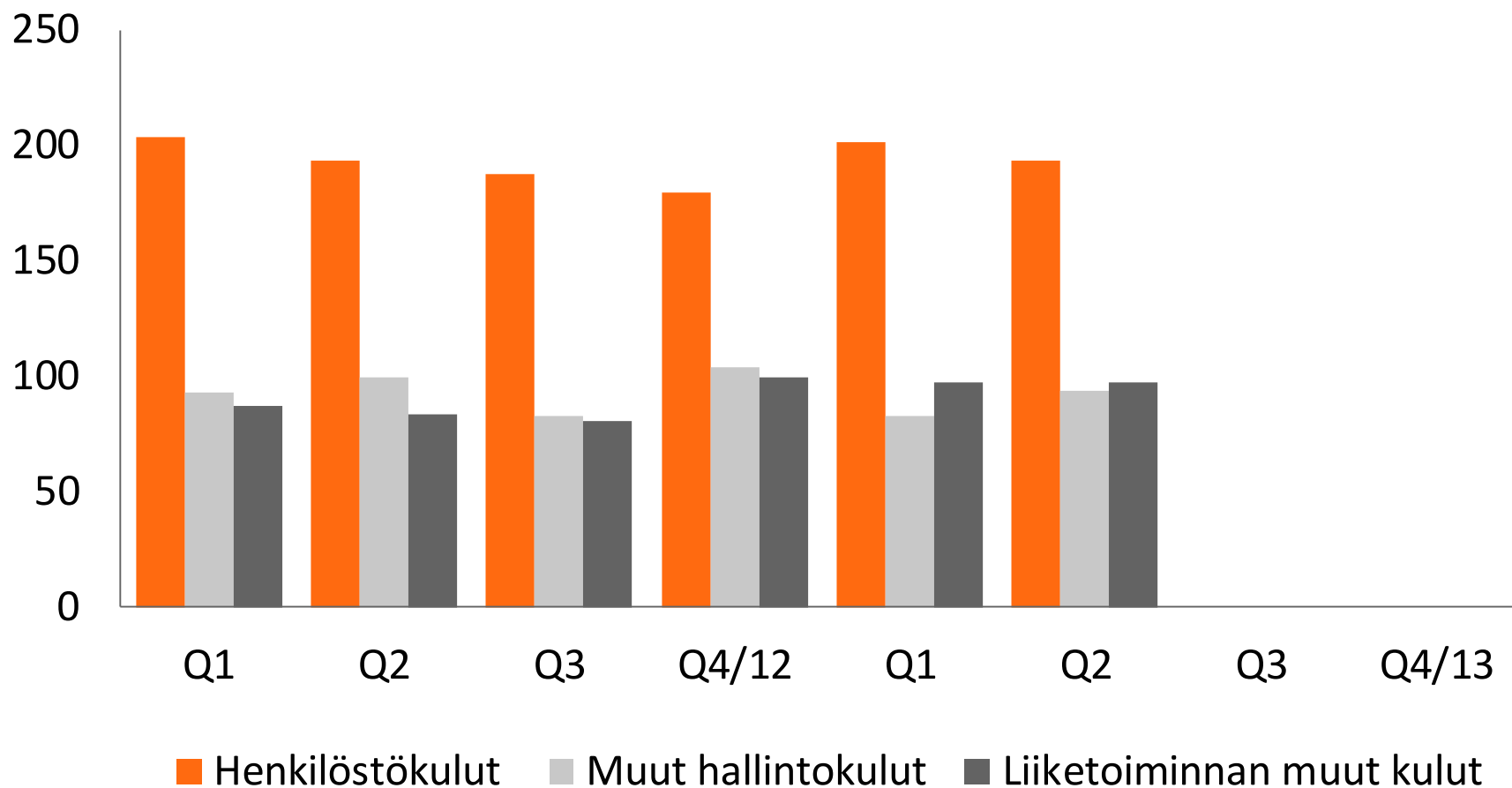
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Kulut vuosineljänneksittäin

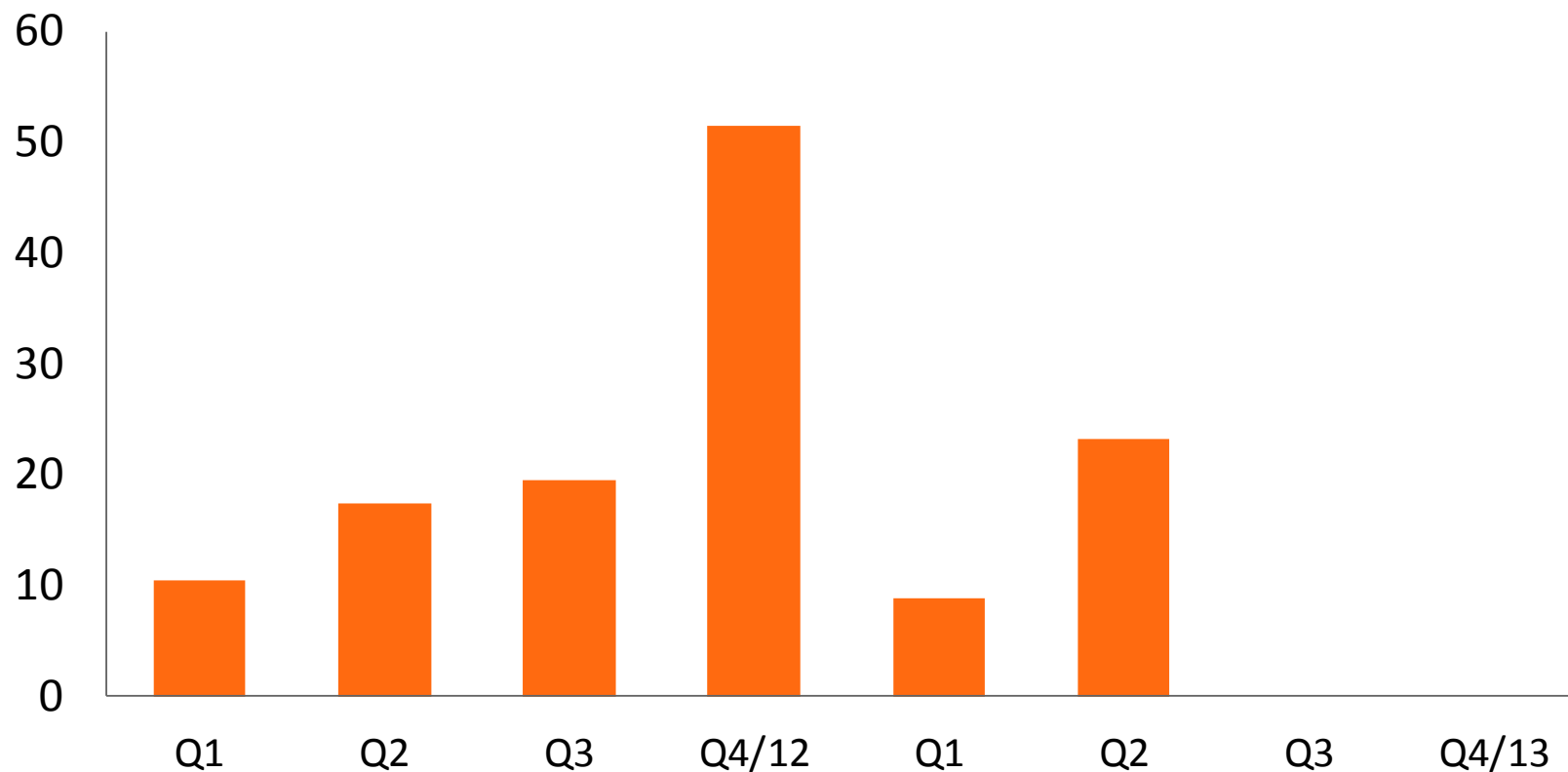
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Saamisten arvonalentumiset vuosineljänneksittäin

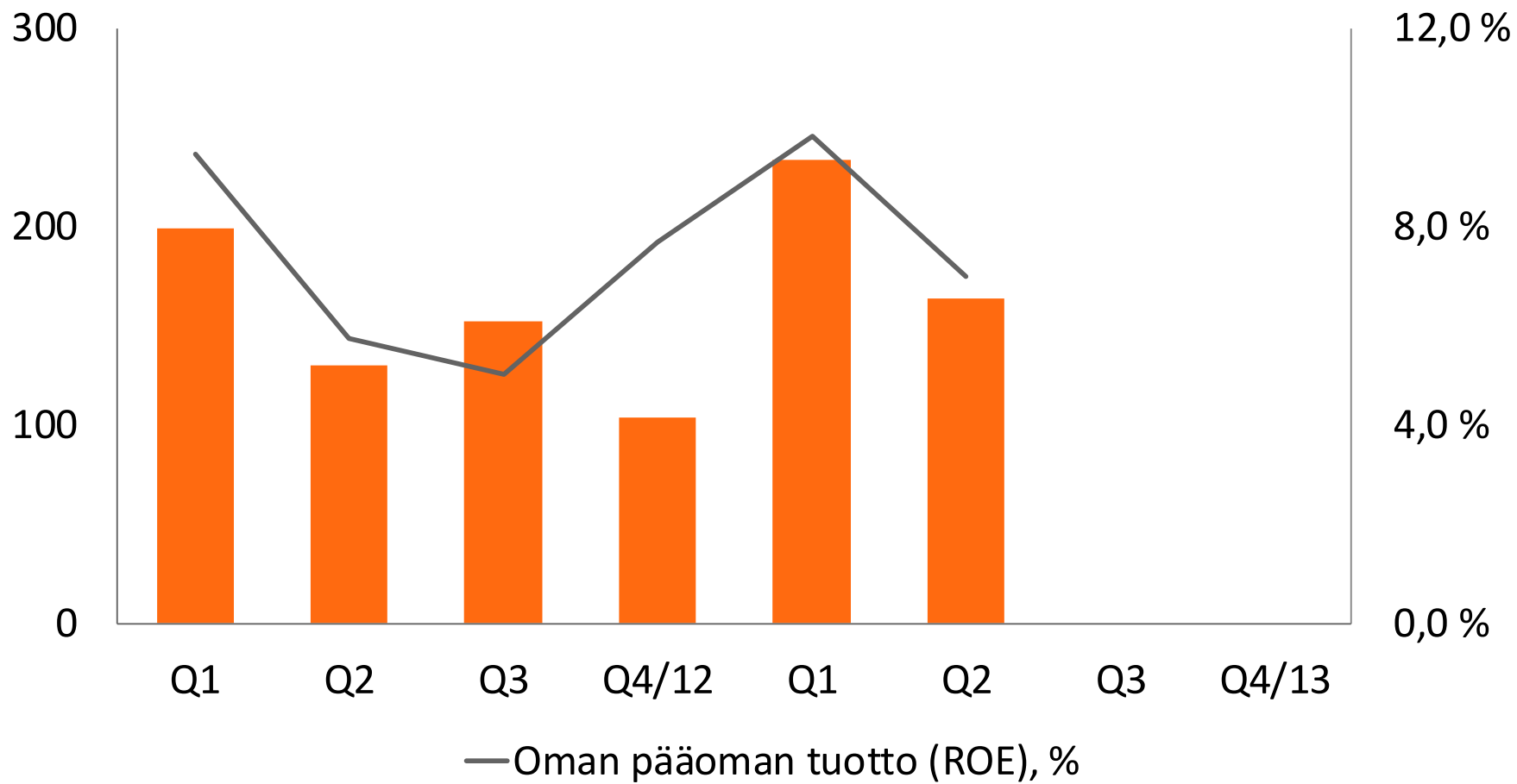
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja vuosineljänneksittäin

milj. €

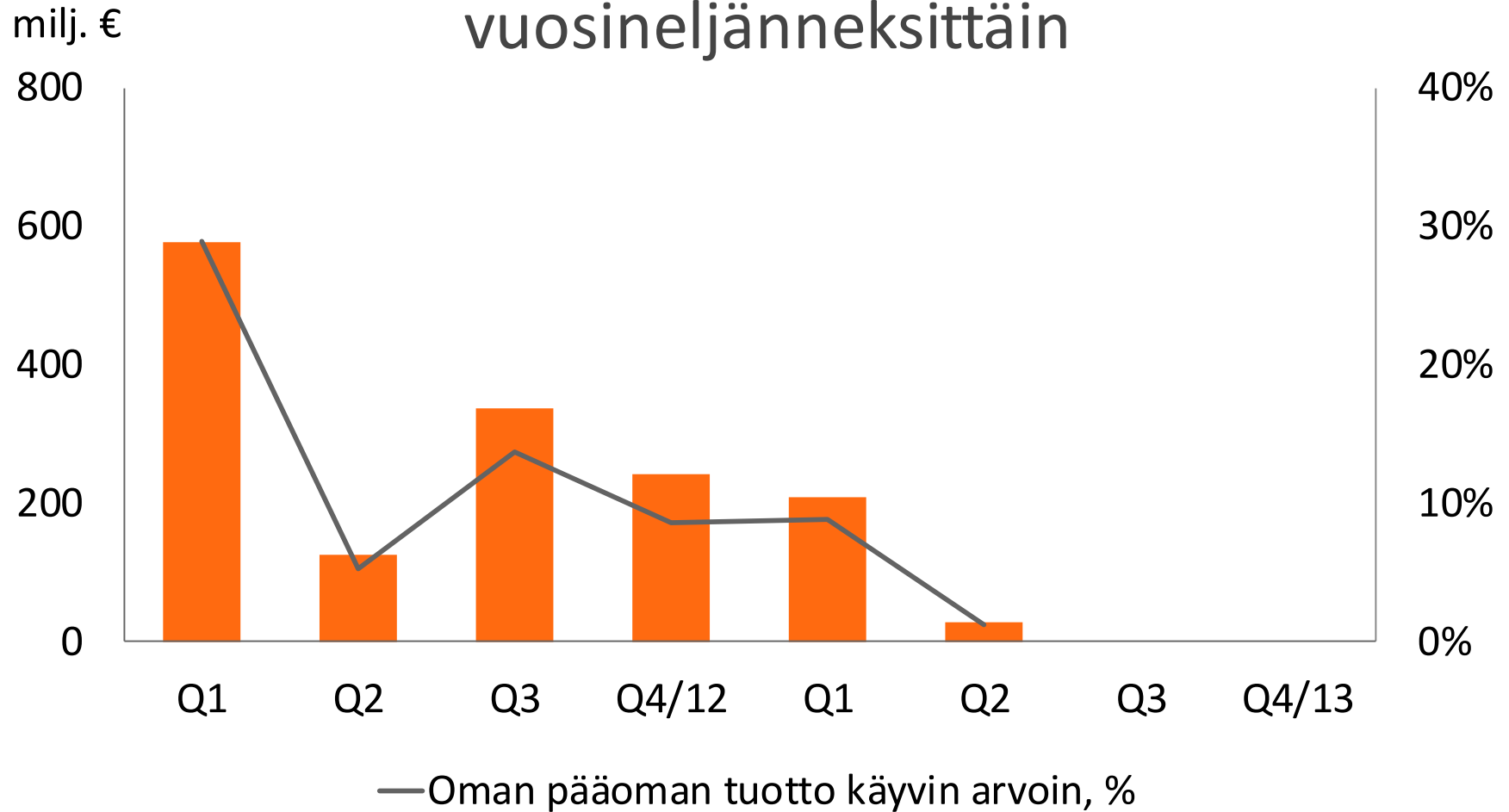

— Oman pääoman tuotto (ROE), %

OP-Pohjola-ryhmä

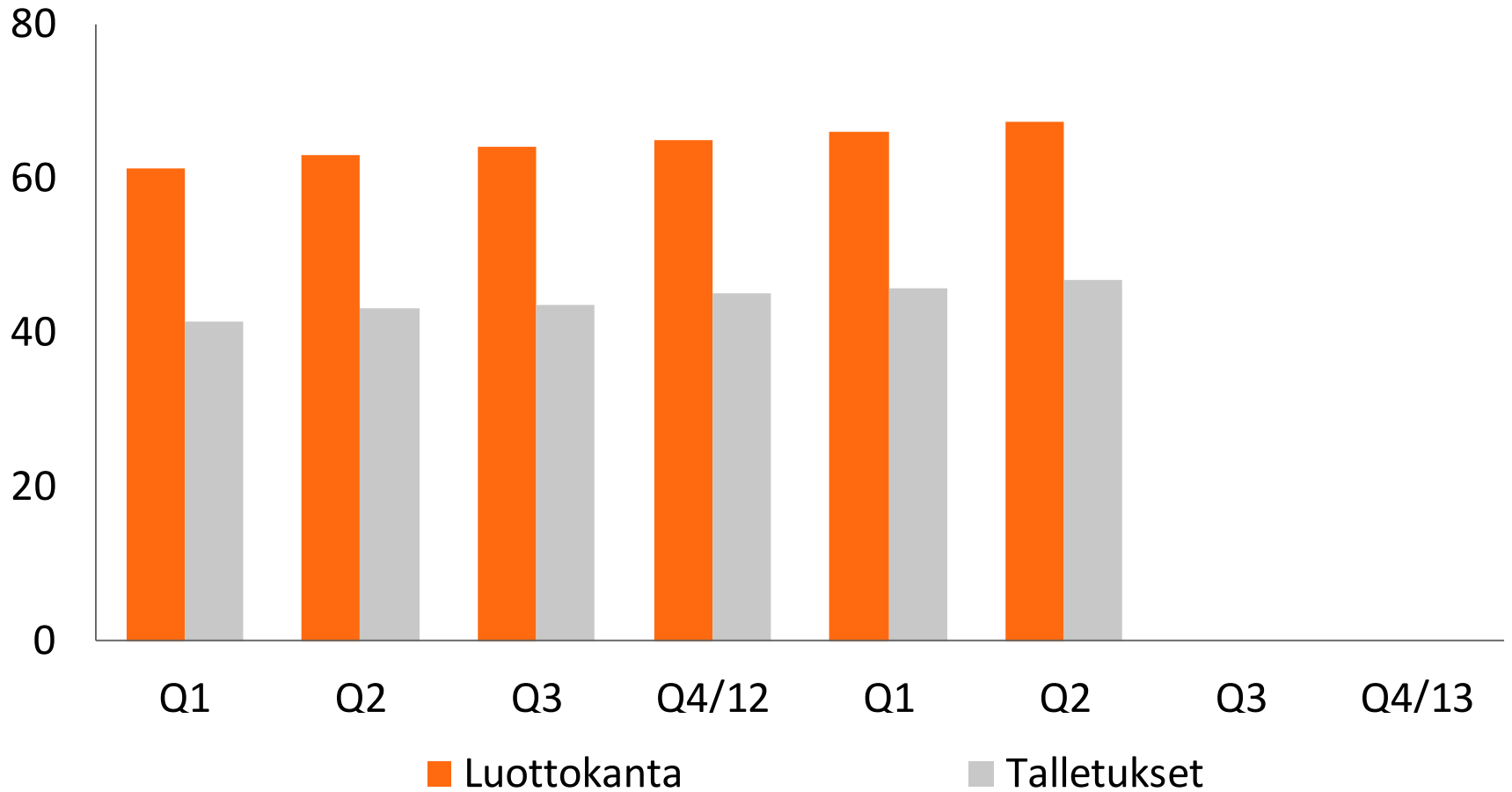
Tulos ennen veroja käyvin arvoin vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmä

Luotot ja talletukset vuosineljänneksittäin

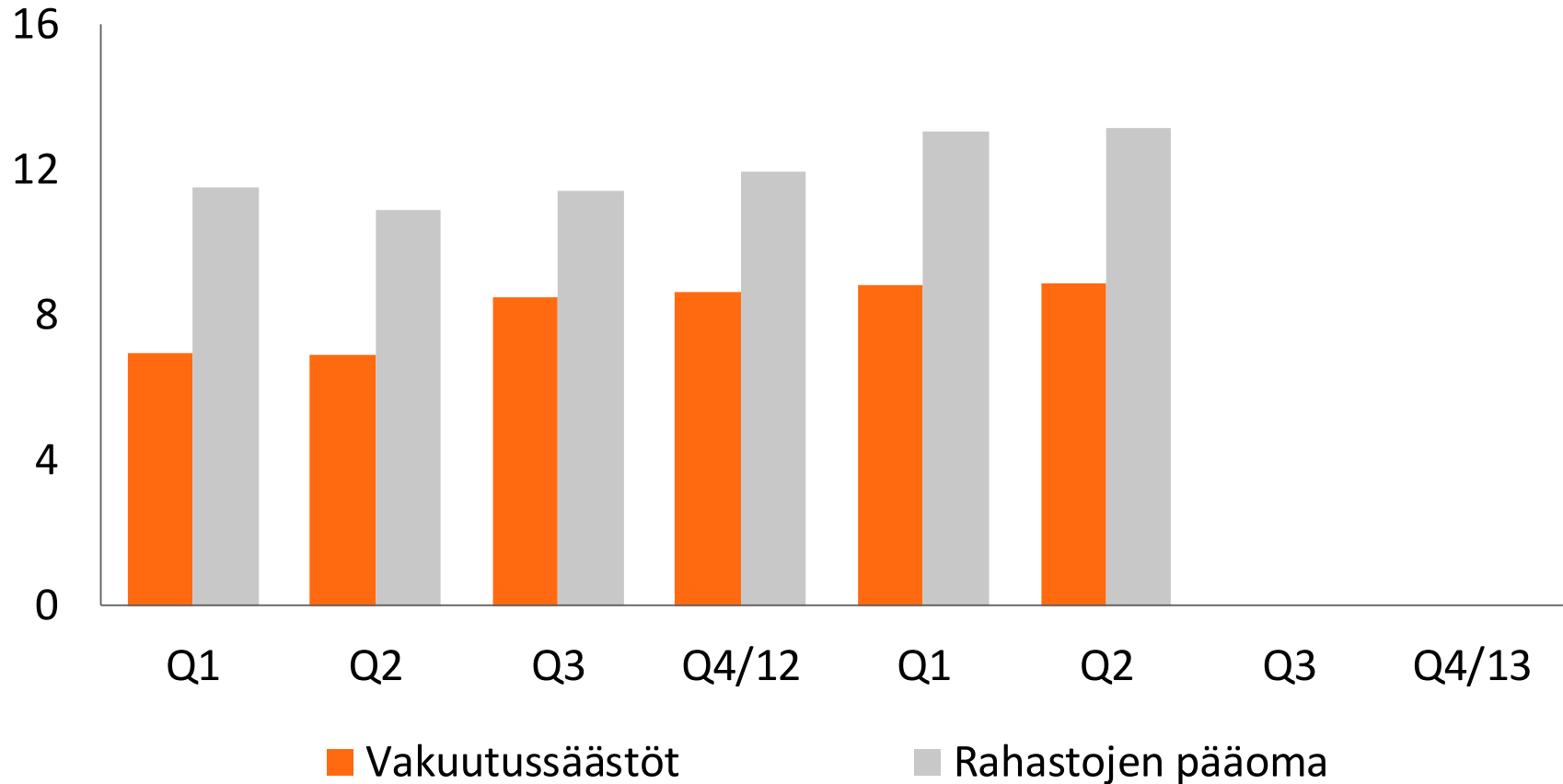
mrd. €

OP-Pohjola-ryhmä

Henkivakuutustoiminnan vakuutussäästöt ja sijoitusrahastojen pääoma

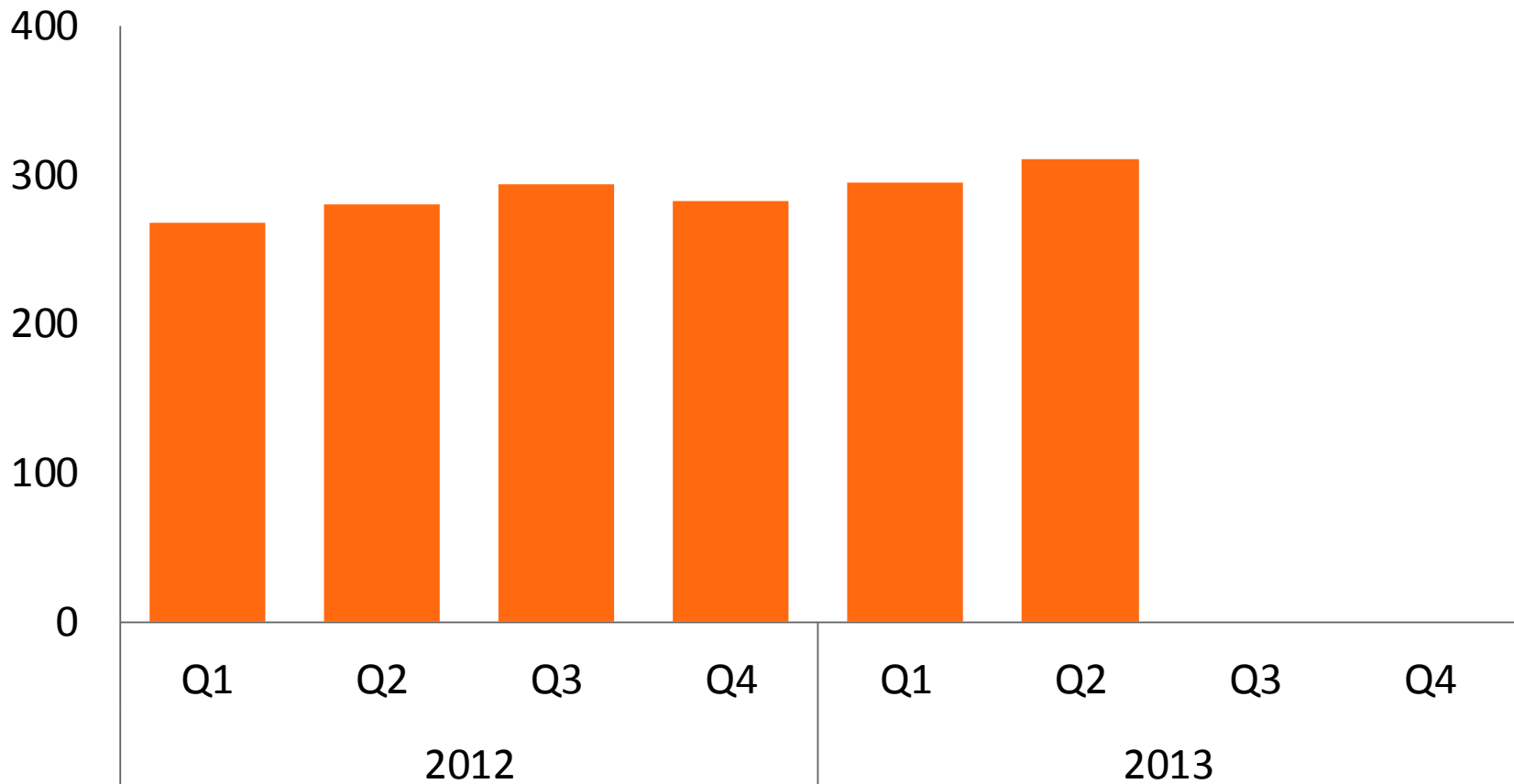
mrd. €

OP-Pohjola-ryhmä

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot vuosineljänneksittäin (IFRS)

milj. €

Vakavaraisuus

Kaksi eri vakavaraisuussuhdelukua

Luottolaitosvakavaraisuus =
osuuspankkien yhteenliittymän
vakavaraisuus

- Ryhmän toiminta perustuu lakiin talletuspankkien yhteenliittymistä.
- Laki talletuspankkien yhteenliittymistä asettaa osuuspankkien yhteenliittymälle omien varojen vähimmäismäärän, joka lasketaan luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuutta koskevien säännösten mukaan.
- Osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä. OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöihin tehdyillä sijoituksilla on merkittävä vaikutus luottolaitosten vakavaraisuussäännösten mukaisesti laskettuun vakavaraisuuteen, vaikka vakuutusyhtiöt eivät kuuluakaan osuuspankkien yhteenliittymään.

Rava-vakavaraisuus =
OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuus

- OP-Pohjola-ryhmä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (rava) valvonnasta annetun lain tarkoittaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymille on säädetty oma vakavaraisuusvaatimus.
- OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus lasketaan konsolidointimenetelmän mukaisesti.
 - Siinä ryhmittymän taseen mukaisiin omiin pääomiin lisätään sellaisia pankki- tai vakuutusalan säännösten mukaisia omiin varoihin luettavia eriä, jotka eivät sisälly omiin pääomiin.
 - Omiin varoihin ei voida sisällyttää eriä, jotka eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseksi.
- Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä muodostuu luottolaitosten konsolidoidusta omien varojen vaateesta ja vakuutusyhtiöiden yhteenlasketuista toimintapääomien vähimmäisvaatimuksista.

Kummankin vakavaraisuussäännösten mukaan tarkasteltuna
OP-Pohjola-ryhmän riskinkantokyky on vahva.

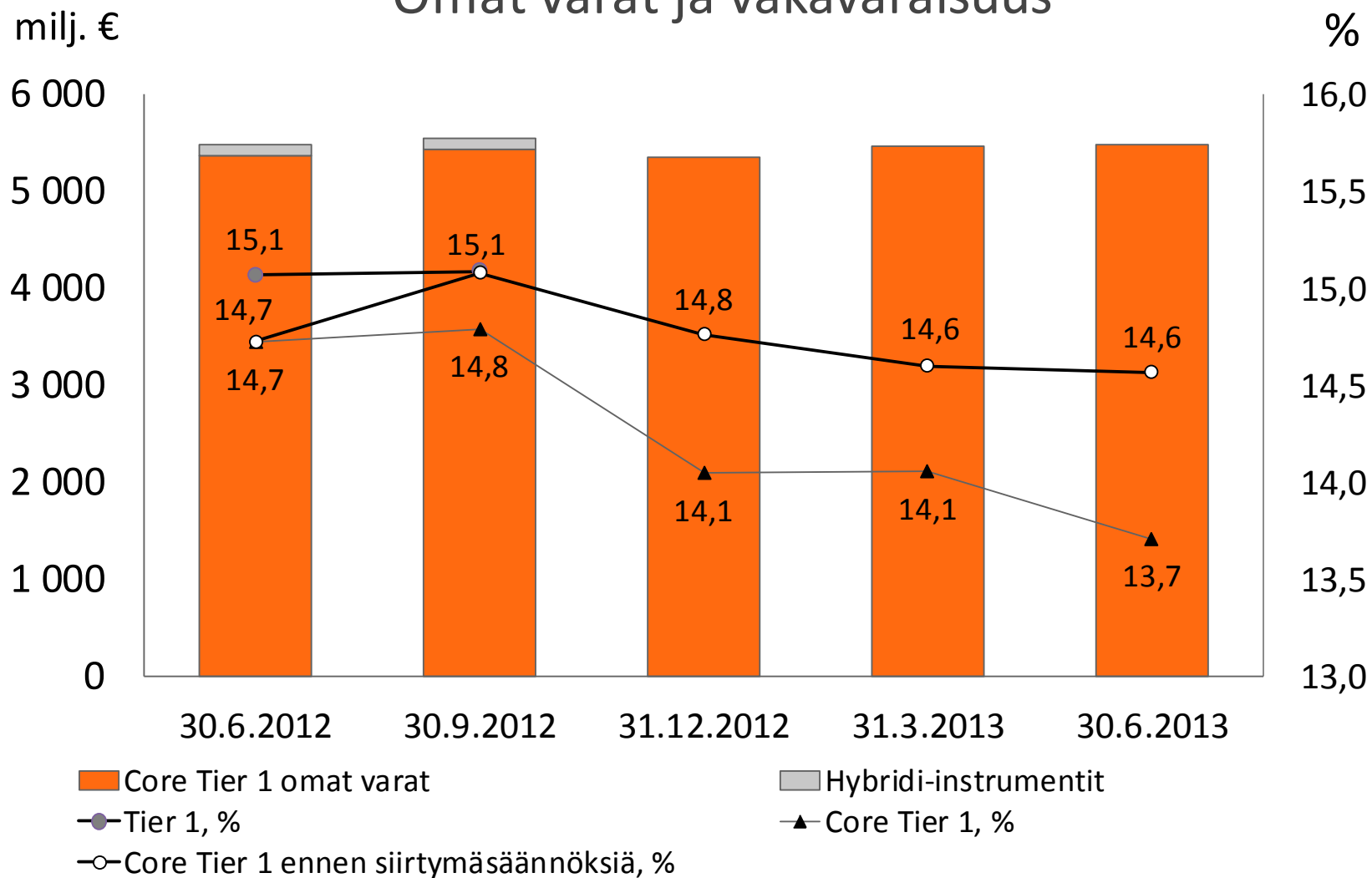
OP-yhteenliittymän vakavaraisuuden luottoriski lasketaan sisäisten luokitusten menetelmällä

- Sisäisten luokitusten menetelmää (IRBA) sovelletaan vastuuryhmissä
 - Vähittäisvastuut
 - Yritysvastuut (FIRB, perusmenetelmä)
 - Luottolaitosvastuut (FIRB, perusmenetelmä)
- Standardimenetelmää (SA) sovelletaan valtiovastuisiin
- Oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin sovelletaan yksinkertaista- ja PD/LGD-menetelmää

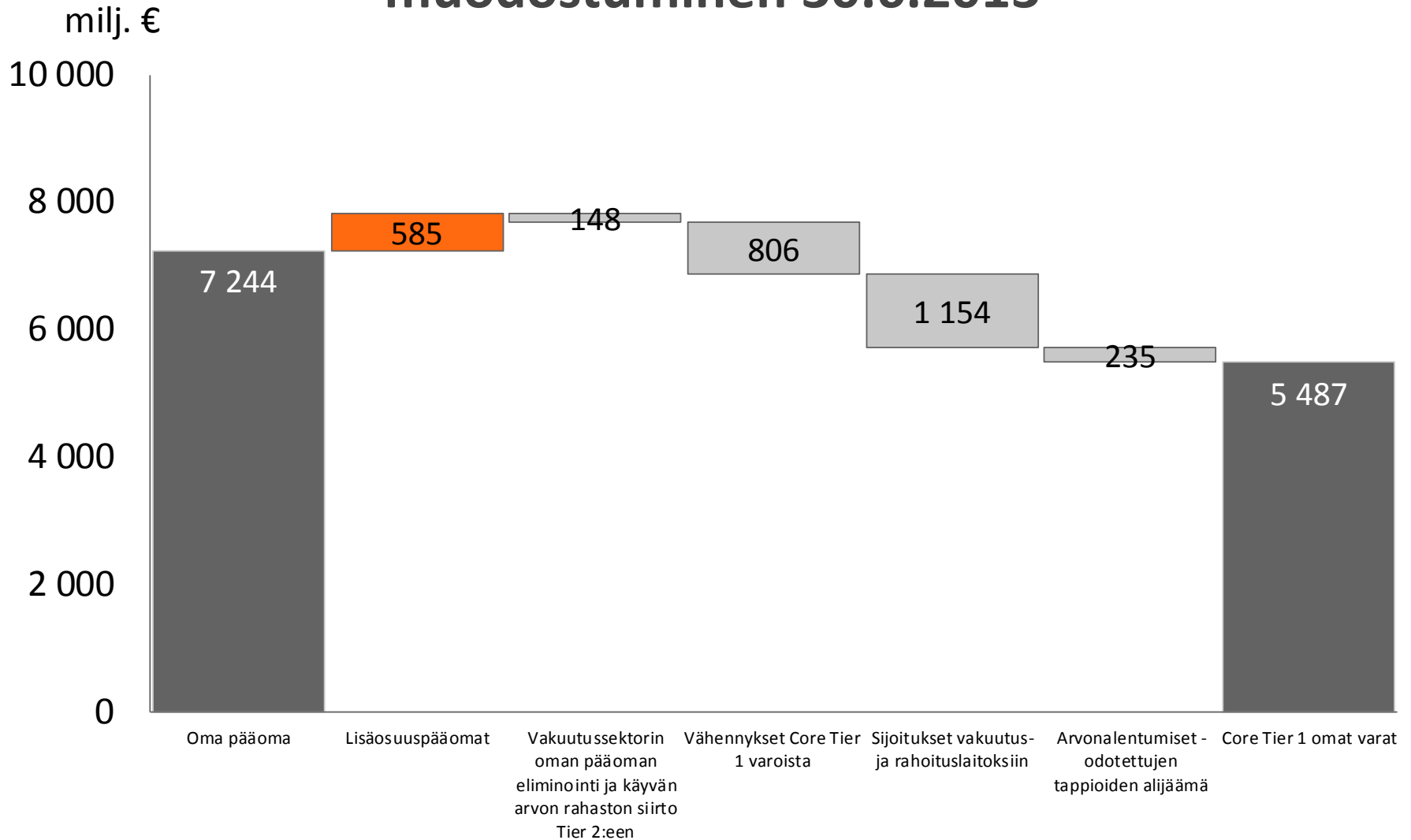

Osuuspankkien yhteenliittymä

Omat varat ja vakavaraisuus

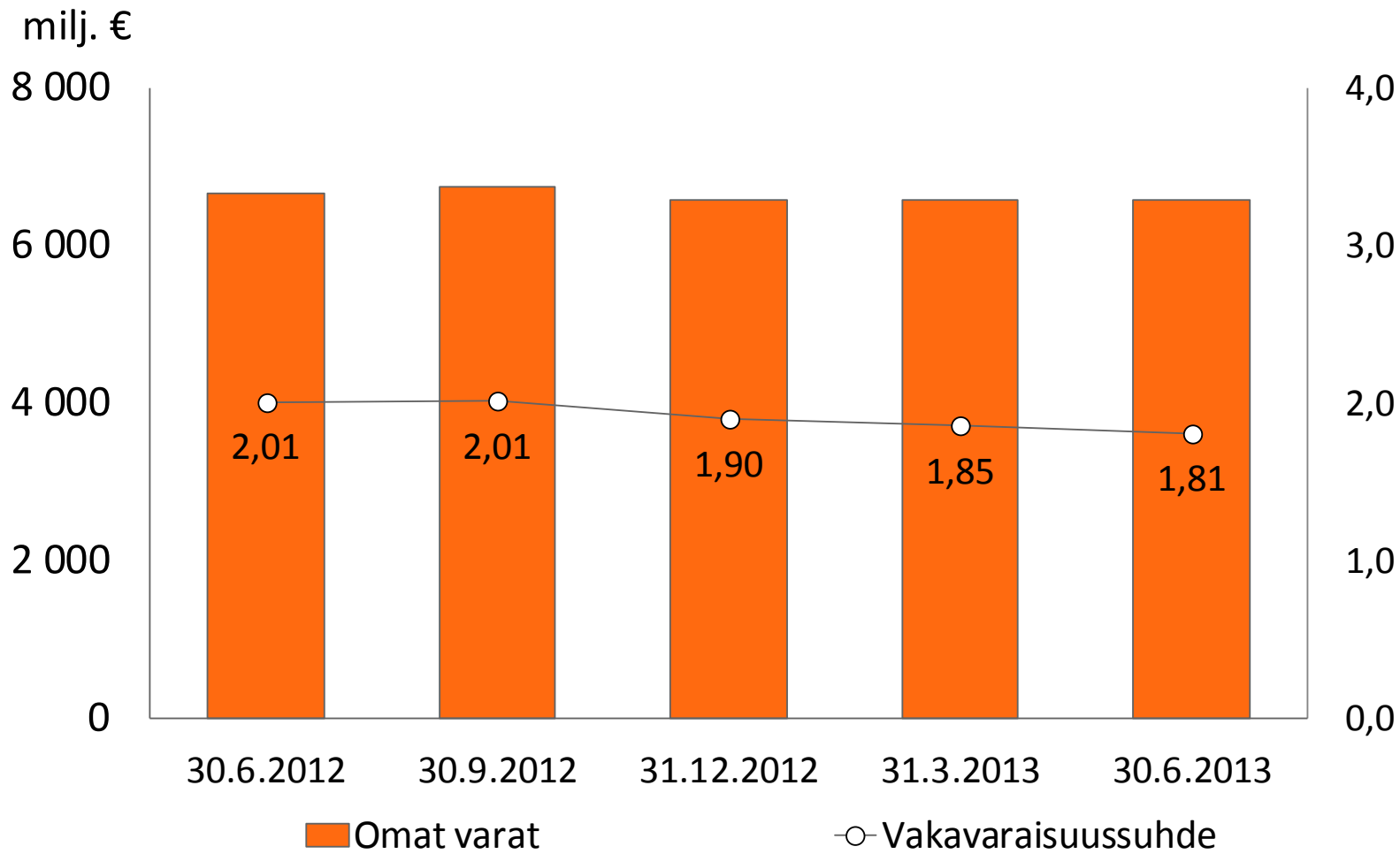

Luottolaitoslain mukaisten Core Tier 1 varojen muodostuminen 30.6.2013

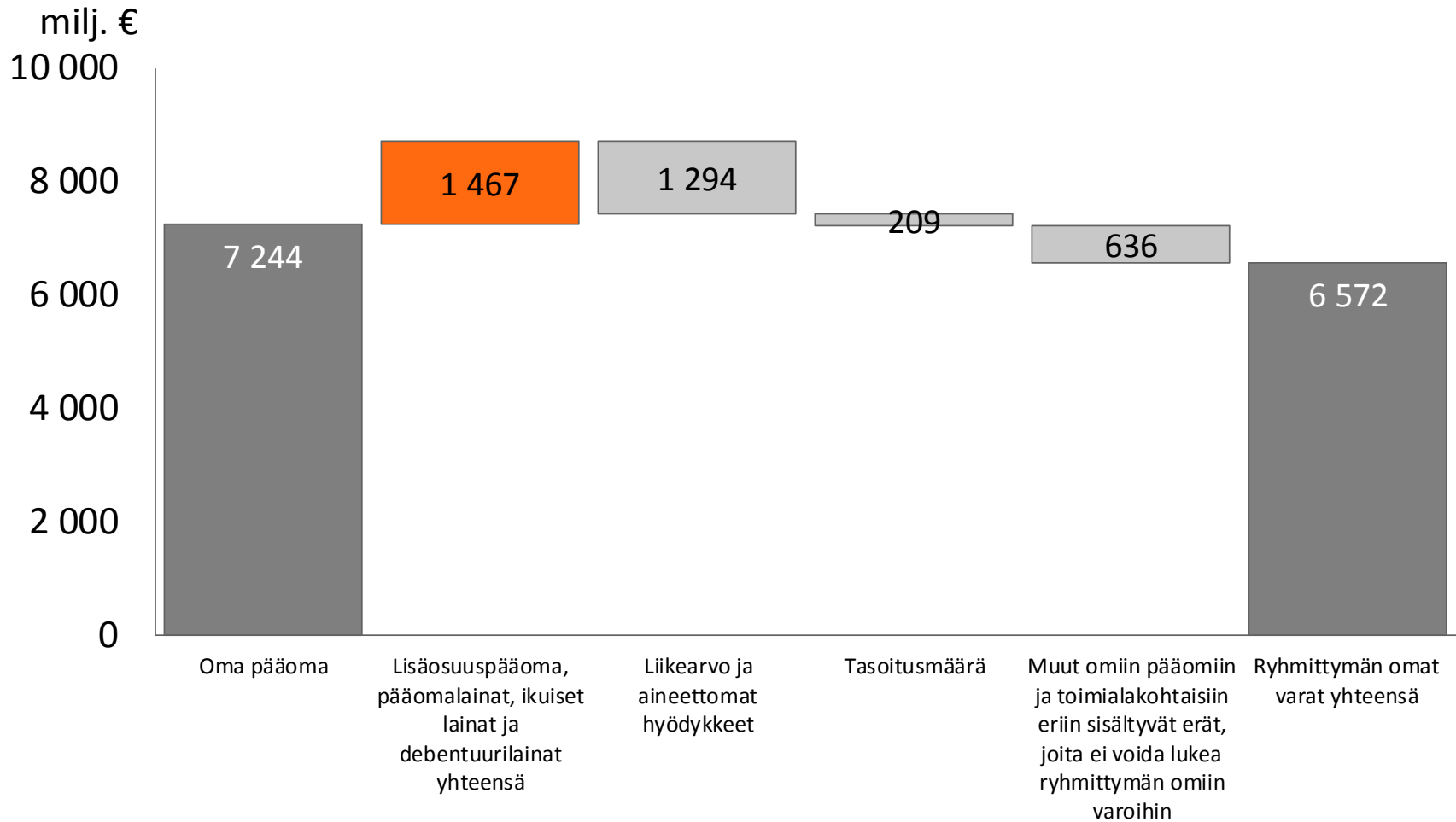

OP-Pohjola-ryhmä

Rava-lain mukainen vakavaraisuus

Rava-lain mukaisten omien varojen muodostuminen 30.6.2013

Tase

OP-Pohjola-ryhmä

Keskeisiä tase-eriä

mrd. €

120

100

80

60

40

20

0

Tase

Luotot

Talletukset

Yleiseen liikkeeseen
lasketut
velkakirjalainat

■ 30.6.2012

■ 30.6.2013

OP-Pohjola-ryhmä

Tase

milj. €	30.6.2013	30.6.2012	Muutos	
			milj. e	%
Saamiset luottolaitoksilta	794	1 090	-296	-27,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	395	347	48	13,8
Saamiset asiakkailta	67 551	63 128	4 423	7,0
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 623	3 593	30	0,8
Henkivakuutustoiminnan varat	9 201	6 931	2 271	32,8
Sijoitusomaisuus	7 468	7 383	85	1,1
Muut erät	11 429	13 011	-1 582	-12,2
Varat yhteensä	100 461	95 483	4 978	5,2
Velat luottolaitoksille	1 423	1 707	-284	-16,7
Velat asiakkaille	49 745	47 593	2 152	4,5
Vahinkovakuutustoiminnan velat	2 935	2 810	124	4,4
Henkivakuutustoiminnan velat	9 212	7 229	1 983	27,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	20 969	19 437	1 532	7,9
Muu vieras pääoma	8 933	9 960	-1 026	-10,3
Oma pääoma	7 244	6 746	498	7,4
Velat ja oma pääoma yhteensä	100 461	95 483	4 978	5,2

OP-Pohjola-ryhmä

Oma pääoma ja osuuspääoma

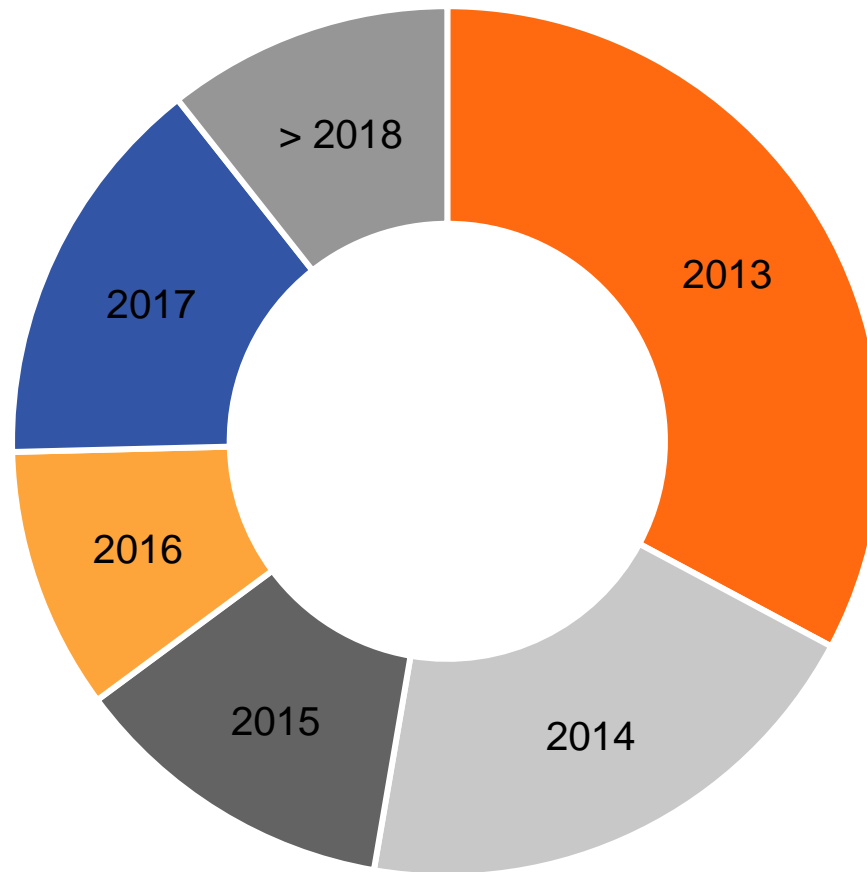
milj. €	30.6.2013	30.6.2012	muutos	
			milj. €	%
OP-Pohjola-ryhmän omistajien osuus				
Osakepääoma	200	200	0	0,0
Osuuspääoma	138	134	4	3,3
Käyvän arvon rahasto	218	95	123	129,7
Muut rahastot	2 729	2 682	47	1,7
Kertyneet voittovarot	3 934	3 613	322	8,9
Vähemmistön osuus	25	22	2	
Oma pääoma yhteensä	7 244	6 746	498	7,4
Osuuspääoma, joka ei sisälly omaan pääomaan	643	666	-23	-3,5

OP-Pohjola-ryhmä

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjalainat

Erääntyminen 30.6.2013

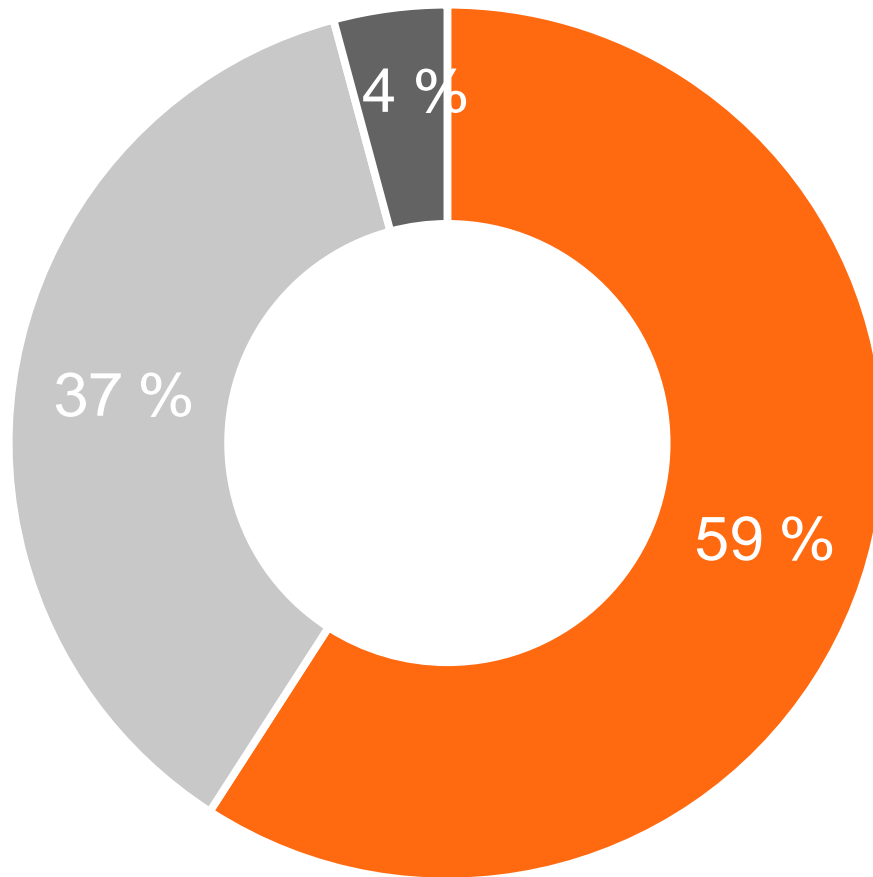
yhteensä 21,0 mrd. €

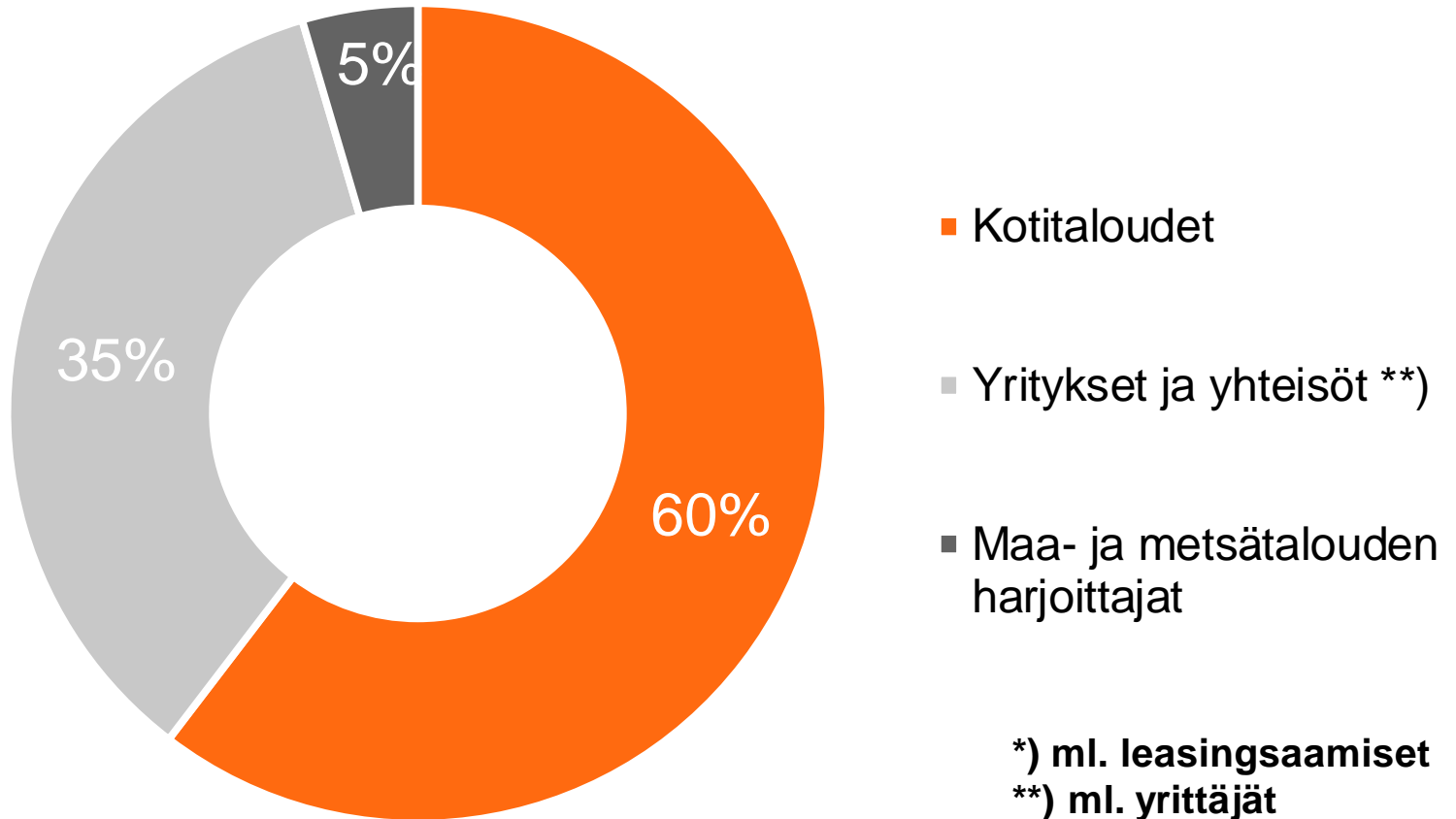
Luotot ja asiakasvarat

OP-Pohjola-ryhmä Talletukset 30.6.2013

- Kotitaloudet
 - Yritykset ja yhteisöt *)
 - Maa- ja metsätalouden harjoittajat
- *) ml. yrittäjät

OP-Pohjola-ryhmä Luotot* asiakasryhmittäin 30.6.2013

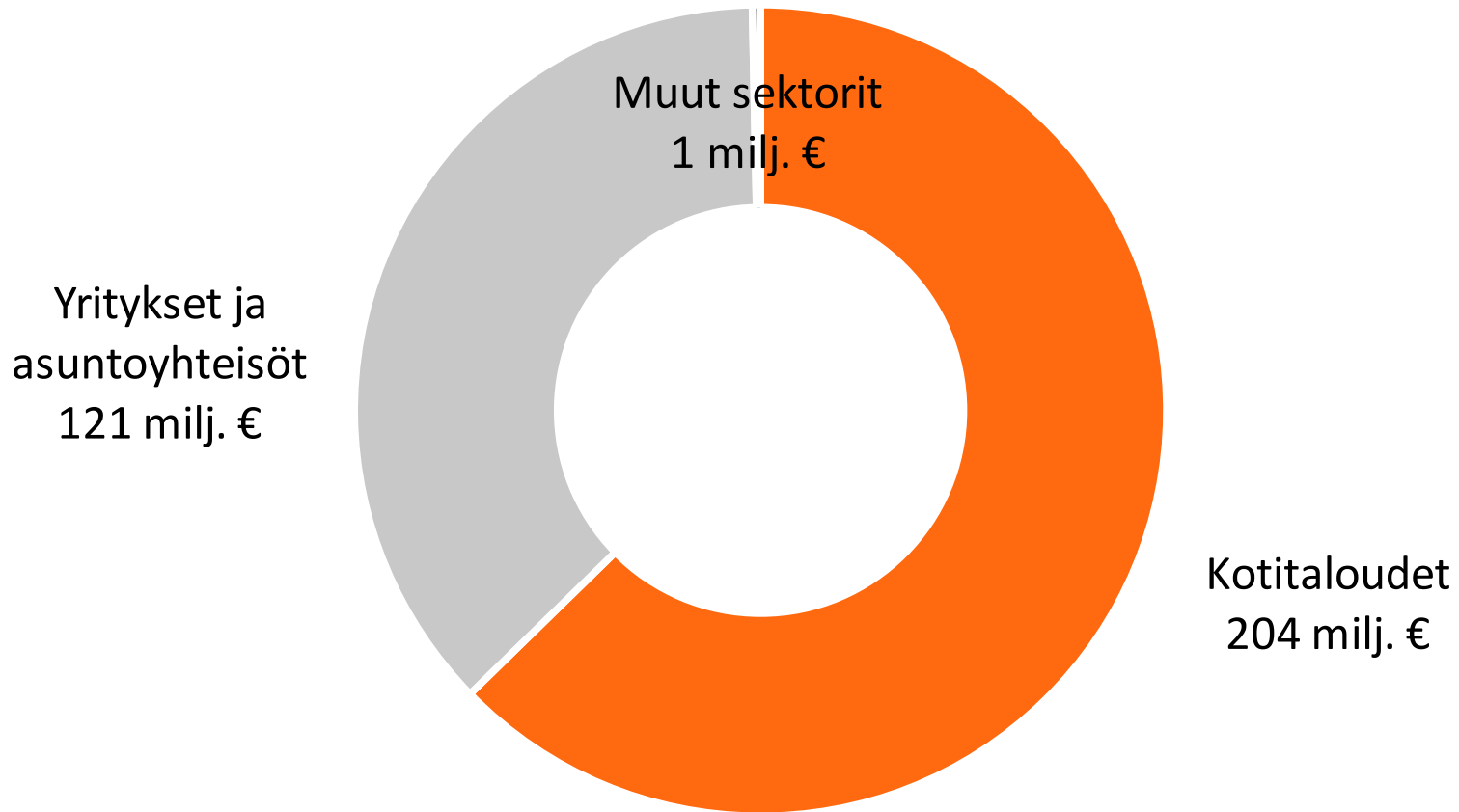

OP-Pohjola-ryhmä

Luotto- ja takauskanta sektoreittain

Milj. €	30.6.2013	30.6.2012	milj. €	Muutos, %
Koti- ja ulkomaiset yritykset ja asuntoyhteisöt	25 279	23 319	1 960	8,4
Asuntojen vuokraus ja hallinta ml. asuntoyhteisöt	5 210	4 572	639	14,0
Muiden kiinteistöjen hallinta	3 166	2 910	256	8,8
Kauppa	2 748	2 380	367	15,4
Rakentaminen	1 794	1 750	44	2,5
Palvelut	1 739	1 672	67	4,0
Kuljetus ja varastointi	1 543	1 473	71	4,8
Kone ja laitteollisuus (ml.huolto)	1 326	1 346	-20	-1,5
Energia	1 263	690	573	83,1
Rahoitus- ja vakuutus toiminta	1 027	890	137	15,3
Omien kiinteistöjen kauppa	937	1 051	-114	-10,8
Maatalous, metsätalous, kalatalous	859	812	47	5,8
Metsäteollisuus	800	765	35	4,5
Metalliteollisuus	646	667	-21	-3,1
Elintarviketeollisuus	568	652	-84	-12,9
Kemian teollisuus	340	404	-64	-15,8
Muu teollisuus	319	436	-118	-27,0
Muut yritykset	994	848	146	17,2
Julkisyhteisöt ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 290	1 197	93	7,8
Kotitaloudet	43 812	41 324	2 488	6,0
Oikaisuerät ja muut sektorit	15	285	-270	
Yhteensä	70 396	66 125	4 271	6,5

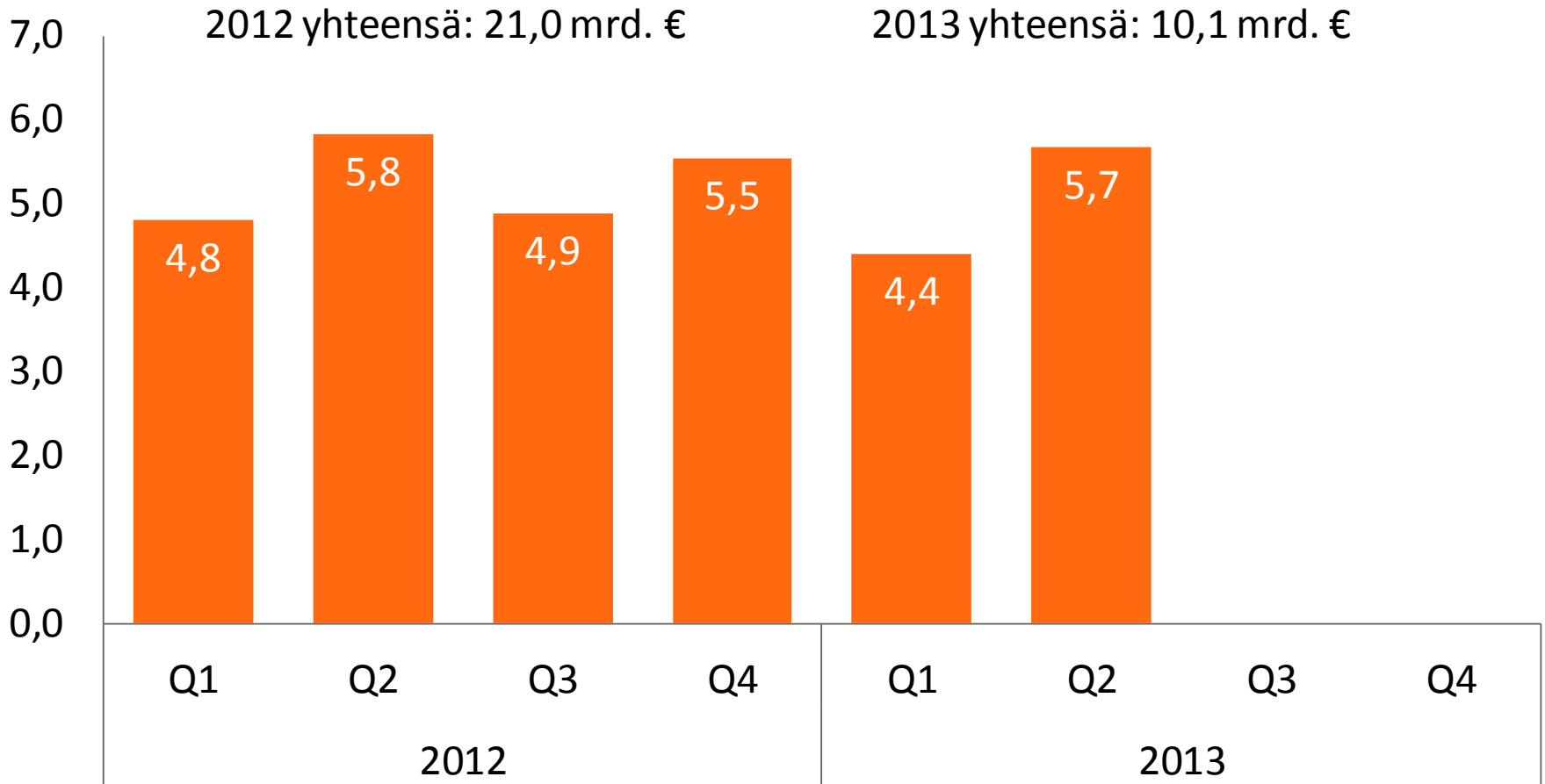
OP-Pohjola-ryhmä
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset
30.6.2013
Yhteensä 326 milj.€

OP-Pohjola-ryhmä

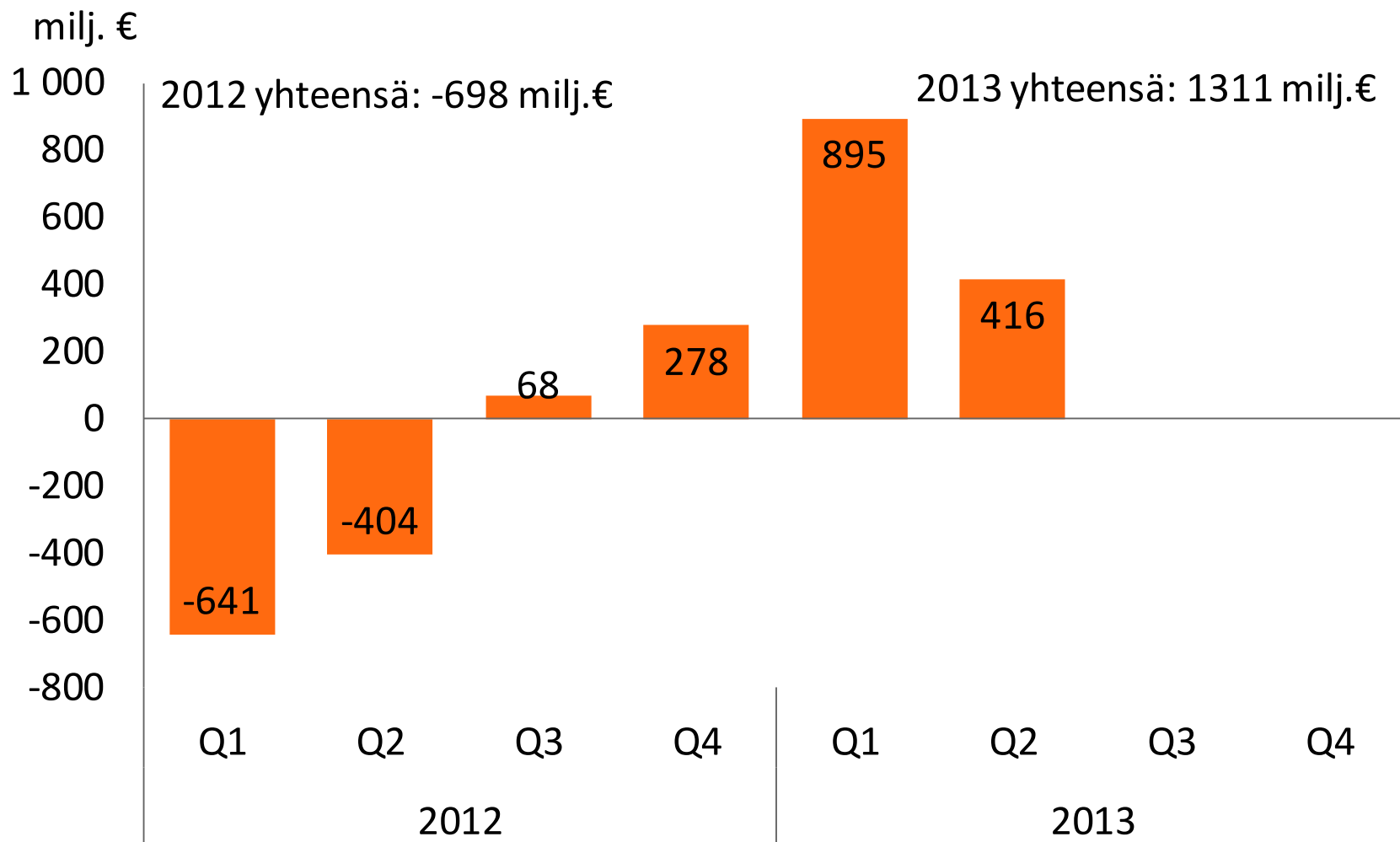
Uudet nostetut luotot vuosineljänneksittäin

mrd.€

OP-Pohjola-ryhmä

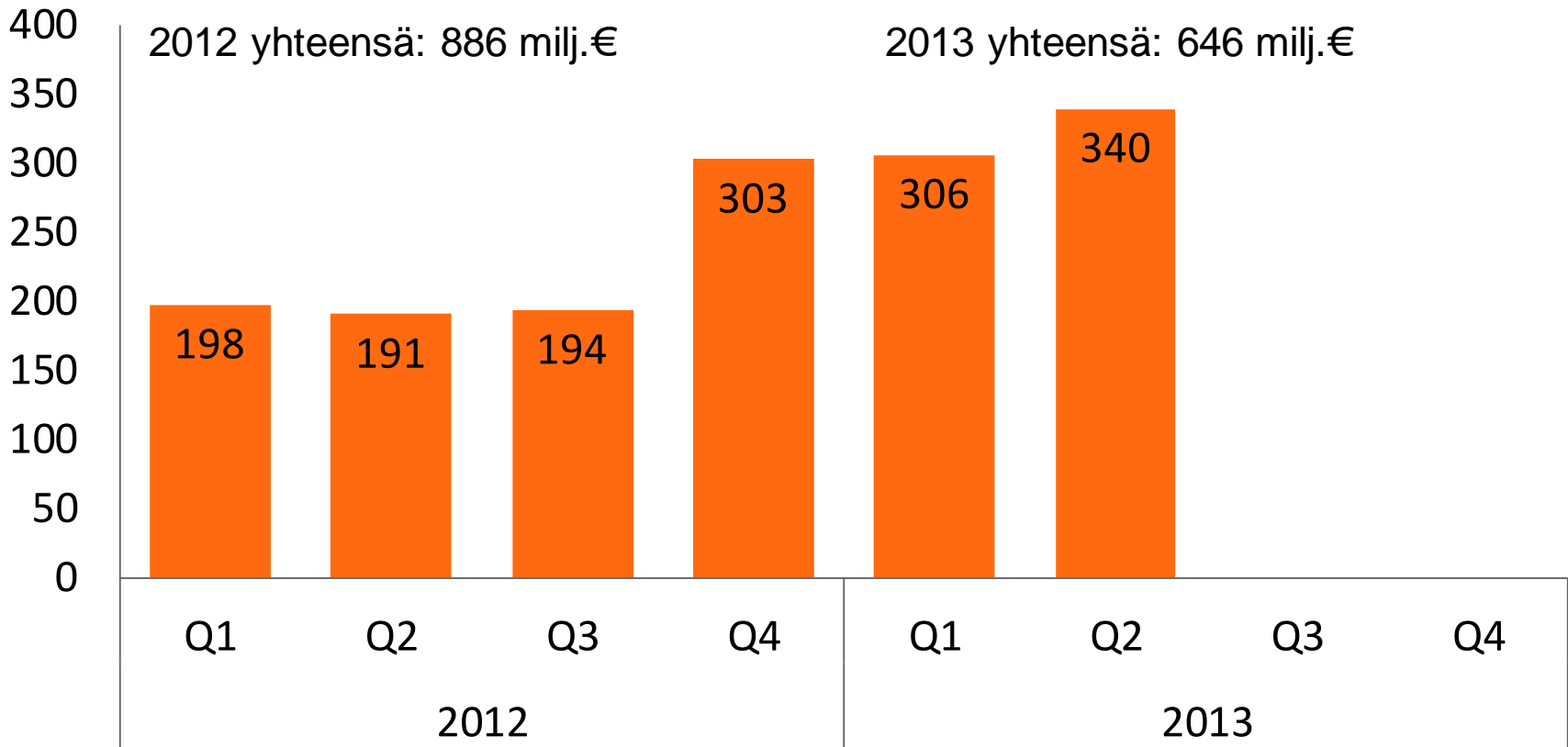
Rahastojen nettomyynti vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmä

Henki- ja eläkevakuutusten maksutulo vuosineljänneksittäin

milj. €

Asiakkaat, jäsenet, ym.

OP-Pohjola-ryhmä

Asiakaskannan jakautuminen

1 000 asiakasta

5 000

4 000

3 000

2 000

1 000

0

12/05

12/06

12/07

12/08

12/09

12/10

12/11

12/12

06/13

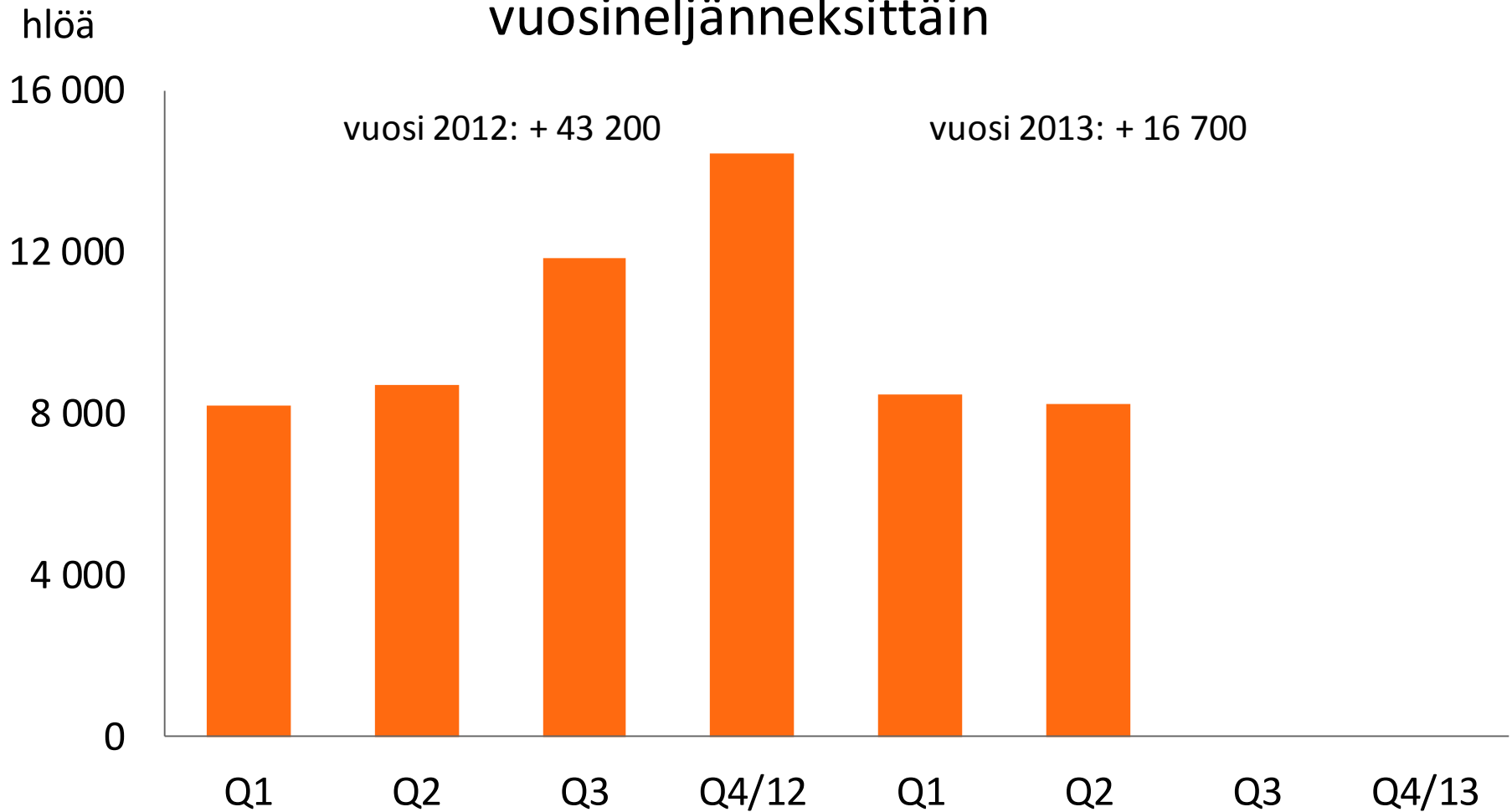
 Pankkiasiakkaat

 Pankki- ja vahinkovakuutusas.

 Vahinkovakuutusasiakkaat

OP-Pohjola-ryhmä

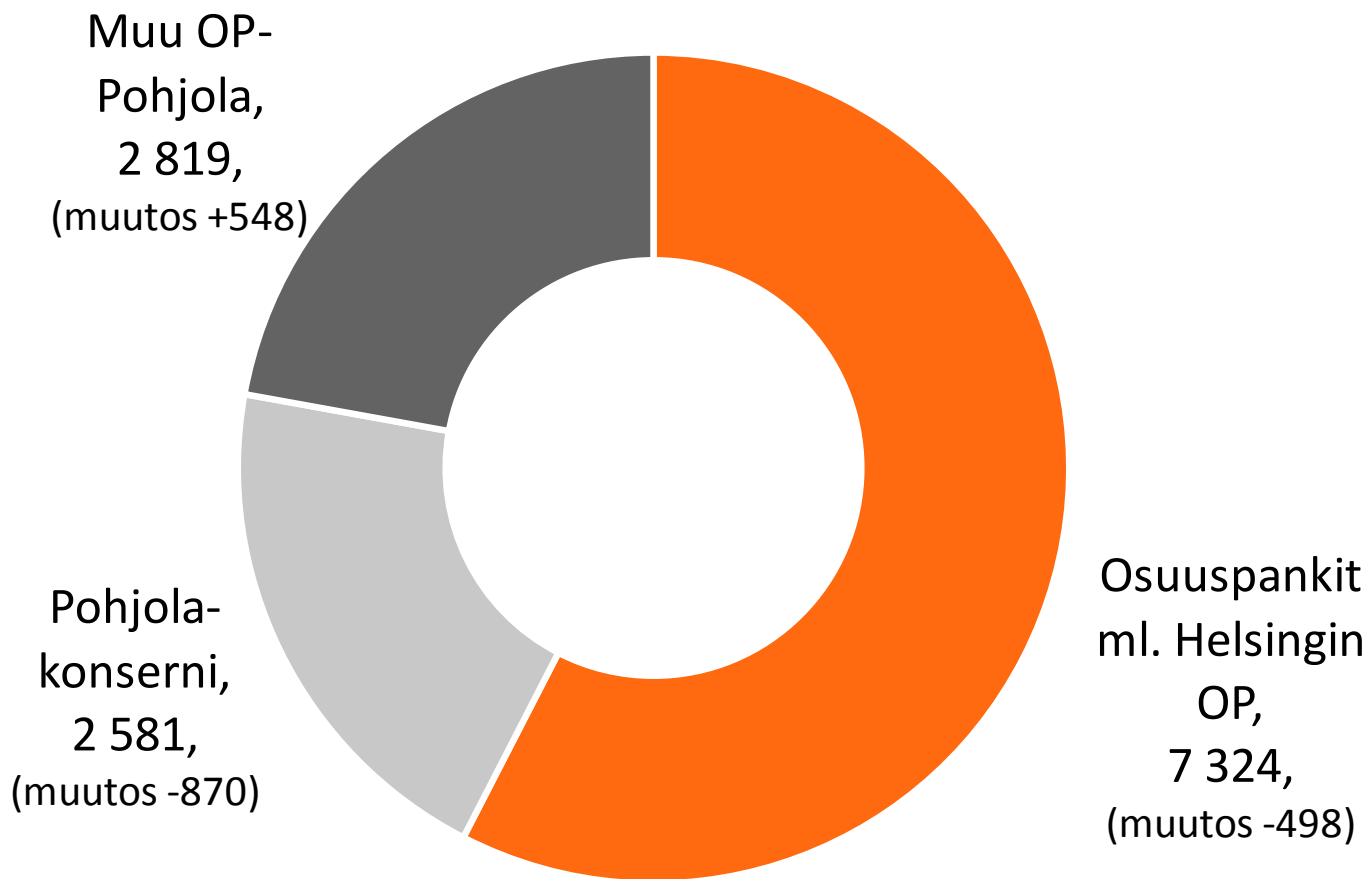
Omistajajäsenten nettolisäys vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmän henkilöstö

30.6.2013

yhteensä 12 724 henkilöä (-820 vuodessa)

OP-Pohjola-ryhmän palveluverkko

	30.6.2013	Muutos vuoden alusta, kpl	12 kk:n muutos, kpl
Verkkopalvelusopimukset	1 627 000	16 000	54 000
Toimipaikat	499	-20	-33
joissa sekä vahinkovakuutus- että pankkipalvelut	355	5	10
Private banking -toimipaikat	38	1	2
Internet-asiakaspäätteet	506	-24	-41

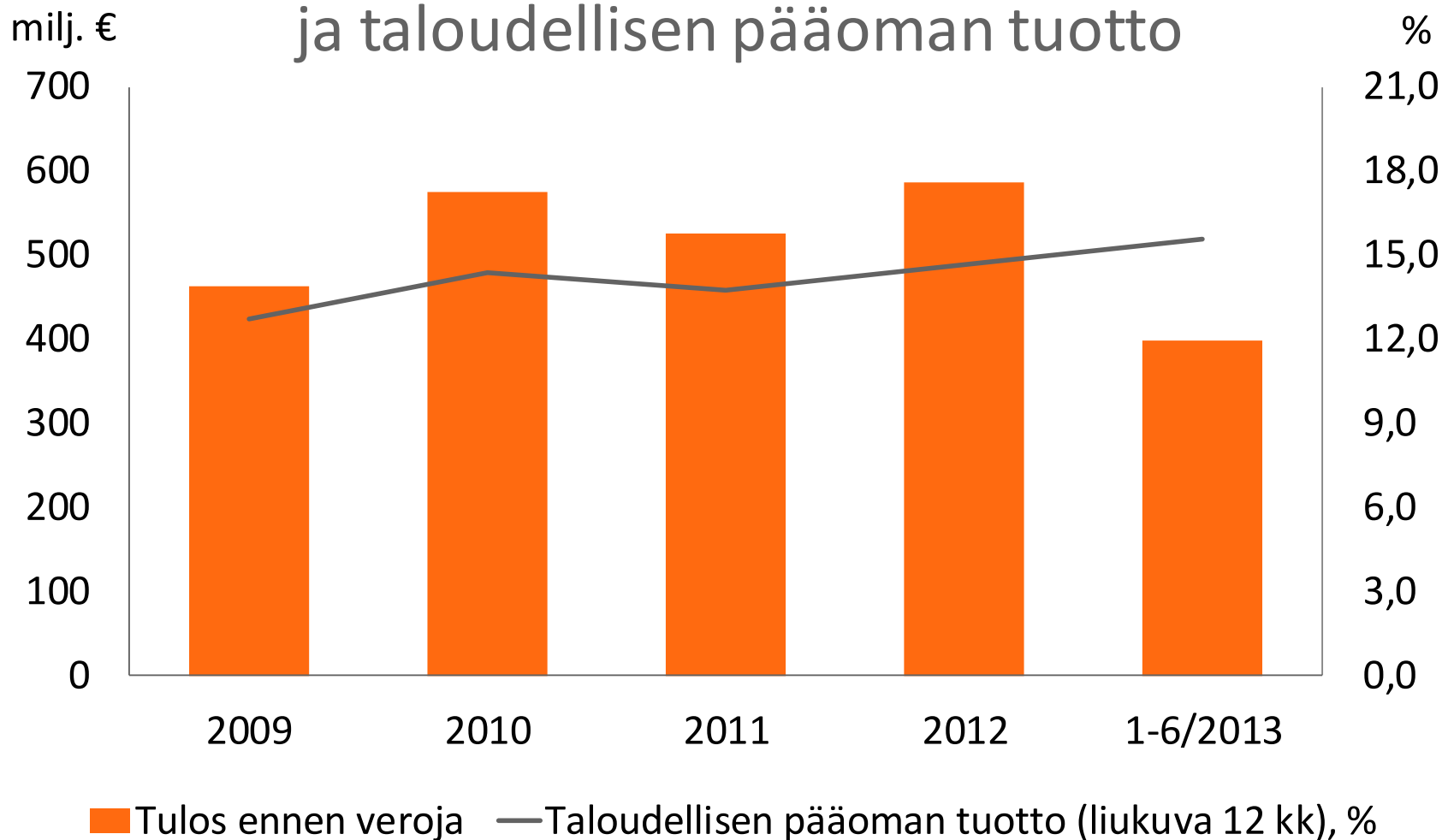

5-vuotisaikasarjat

OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja

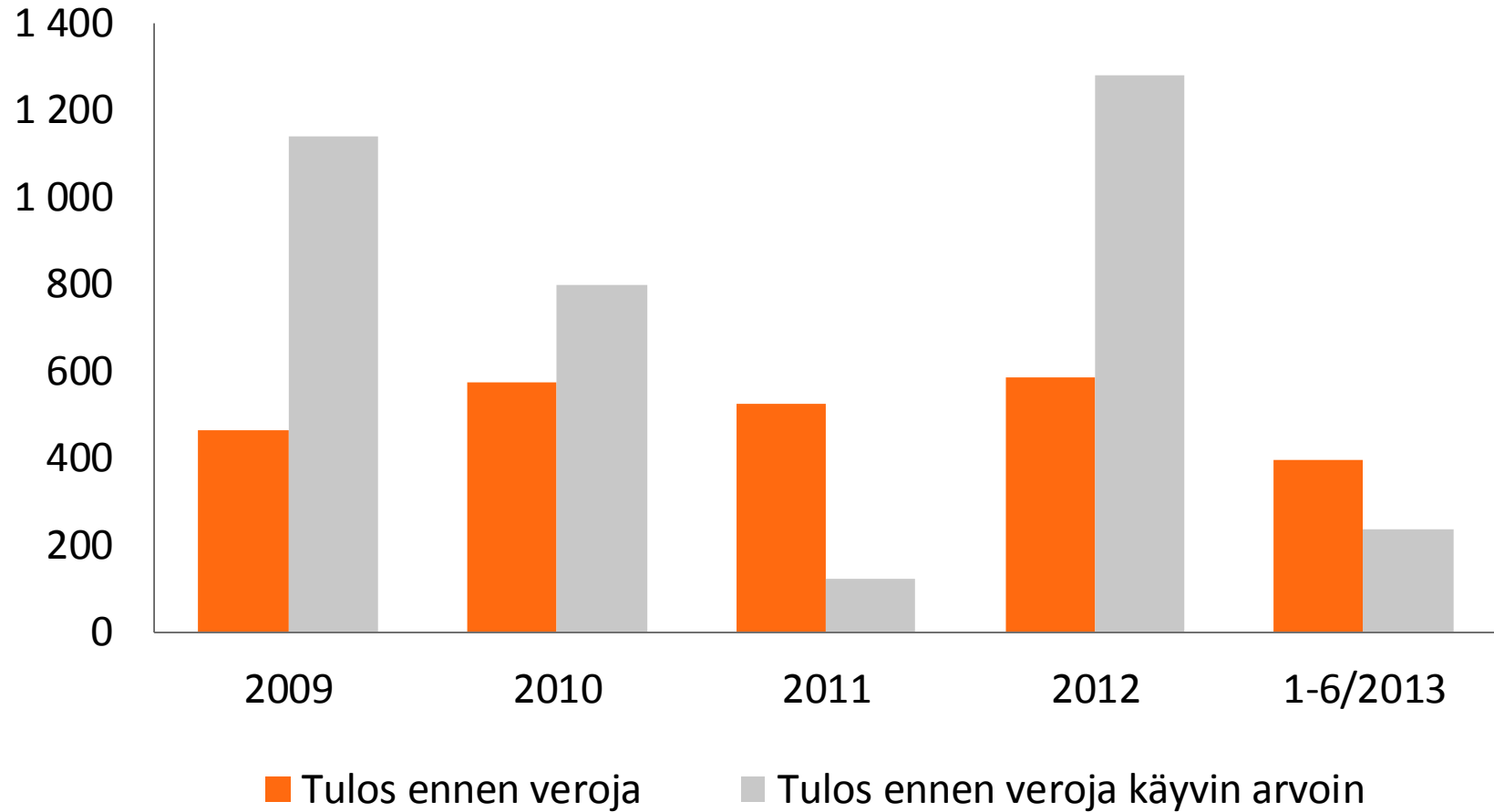
ja taloudellisen pääoman tuotto

OP-Pohjola-ryhmä

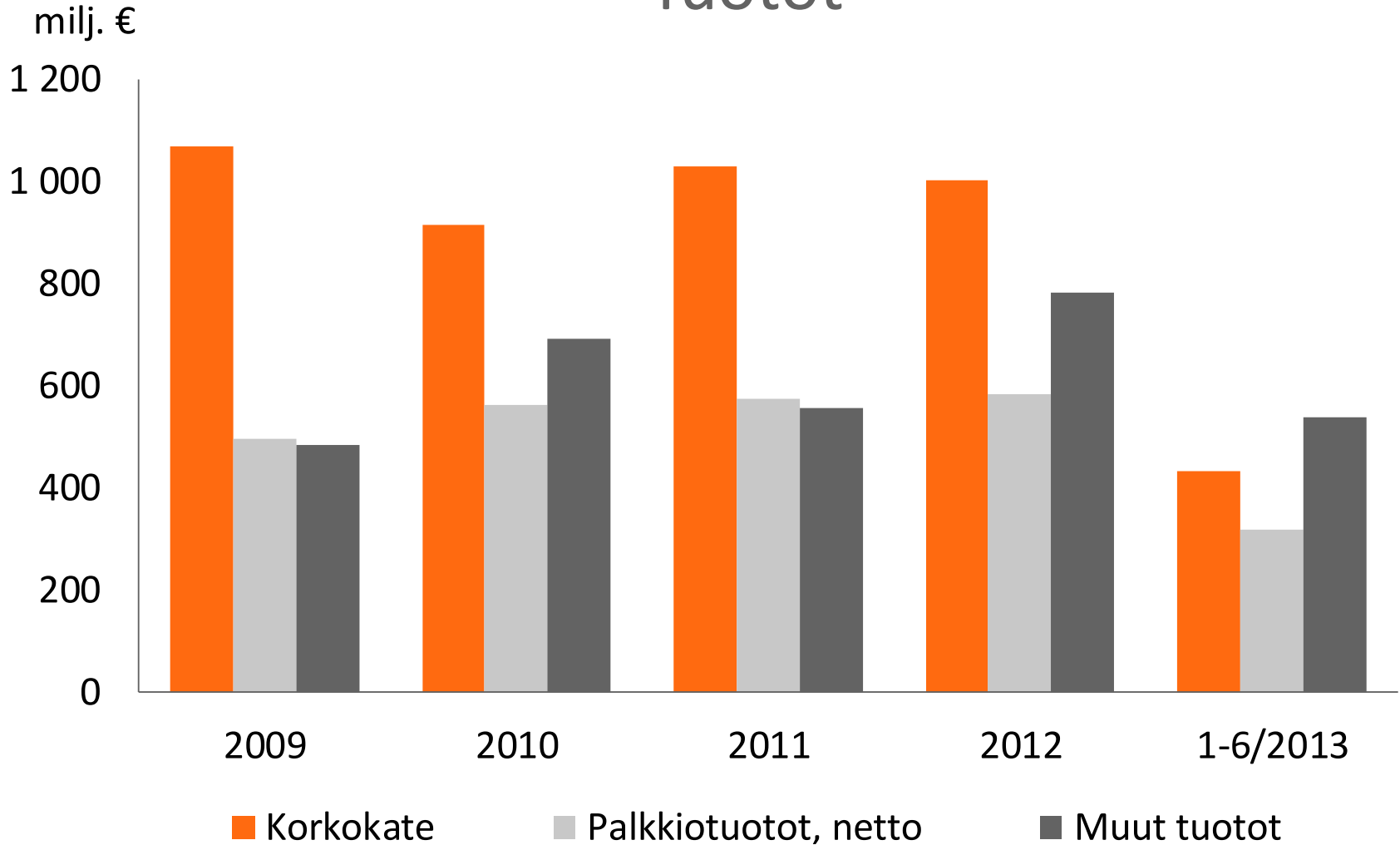
Tulos ennen veroja

milj. €

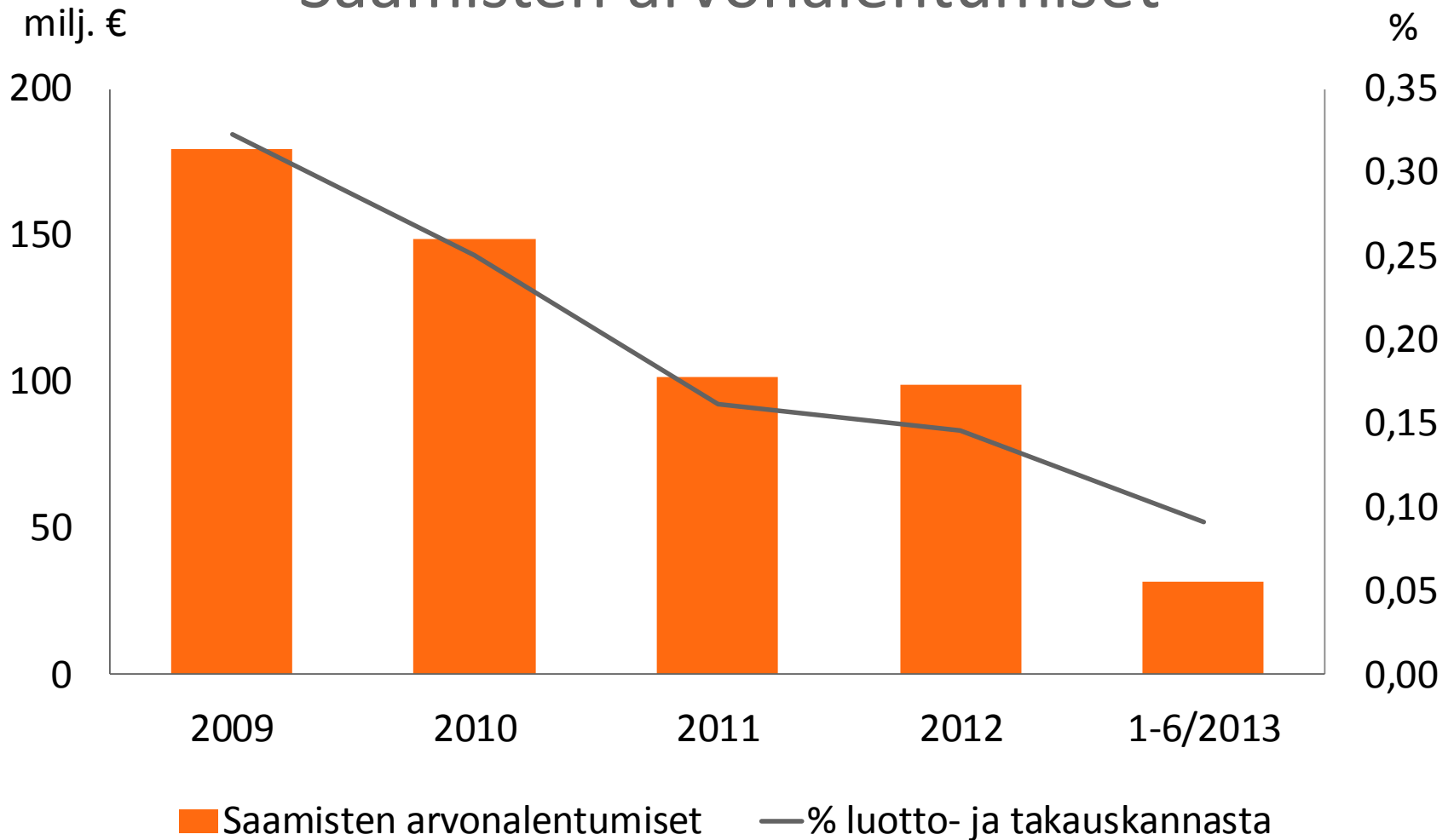
OP-Pohjola-ryhmä

Tuotot

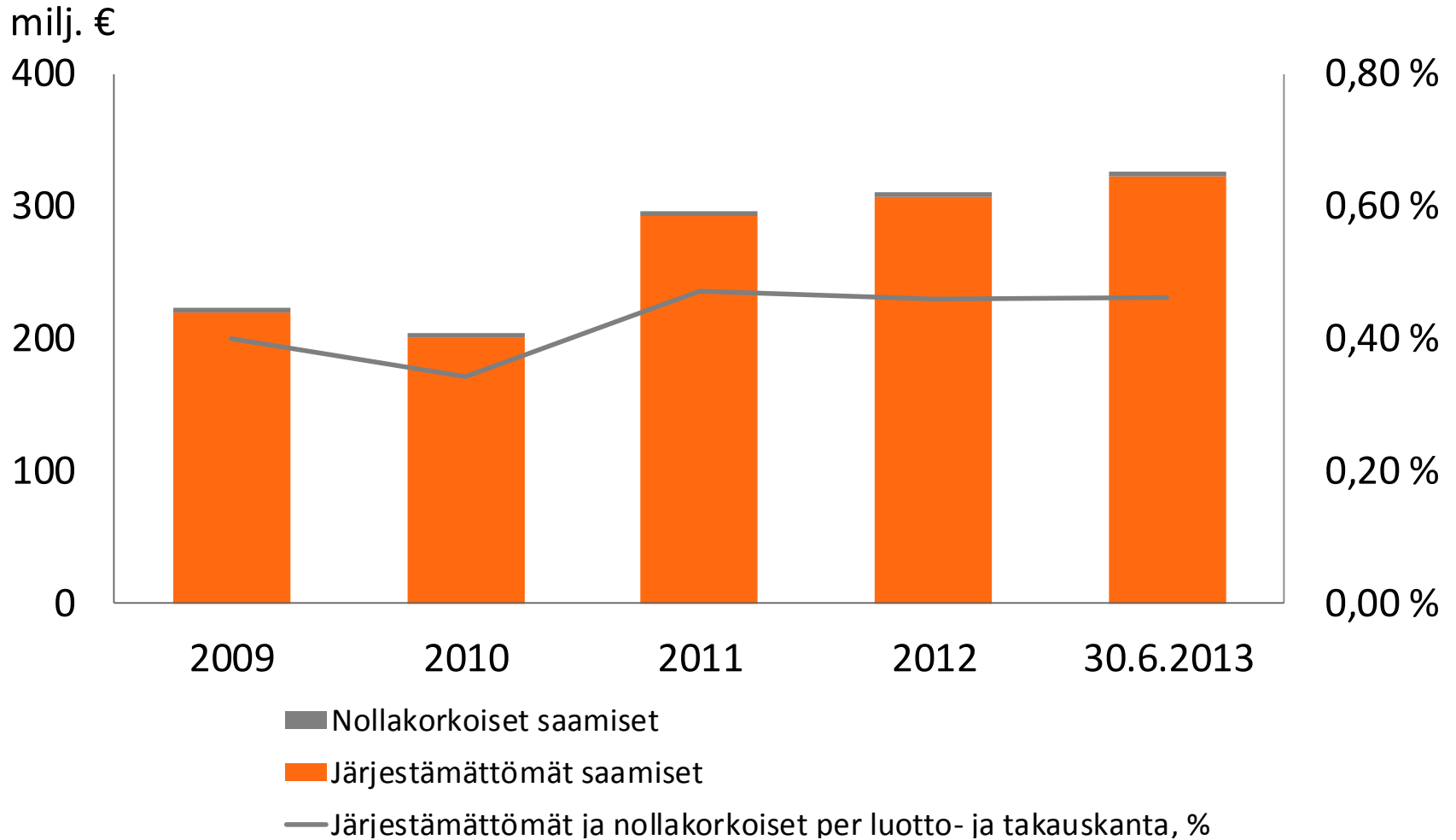
OP-Pohjola-ryhmä

Saamisten arvonalentumiset

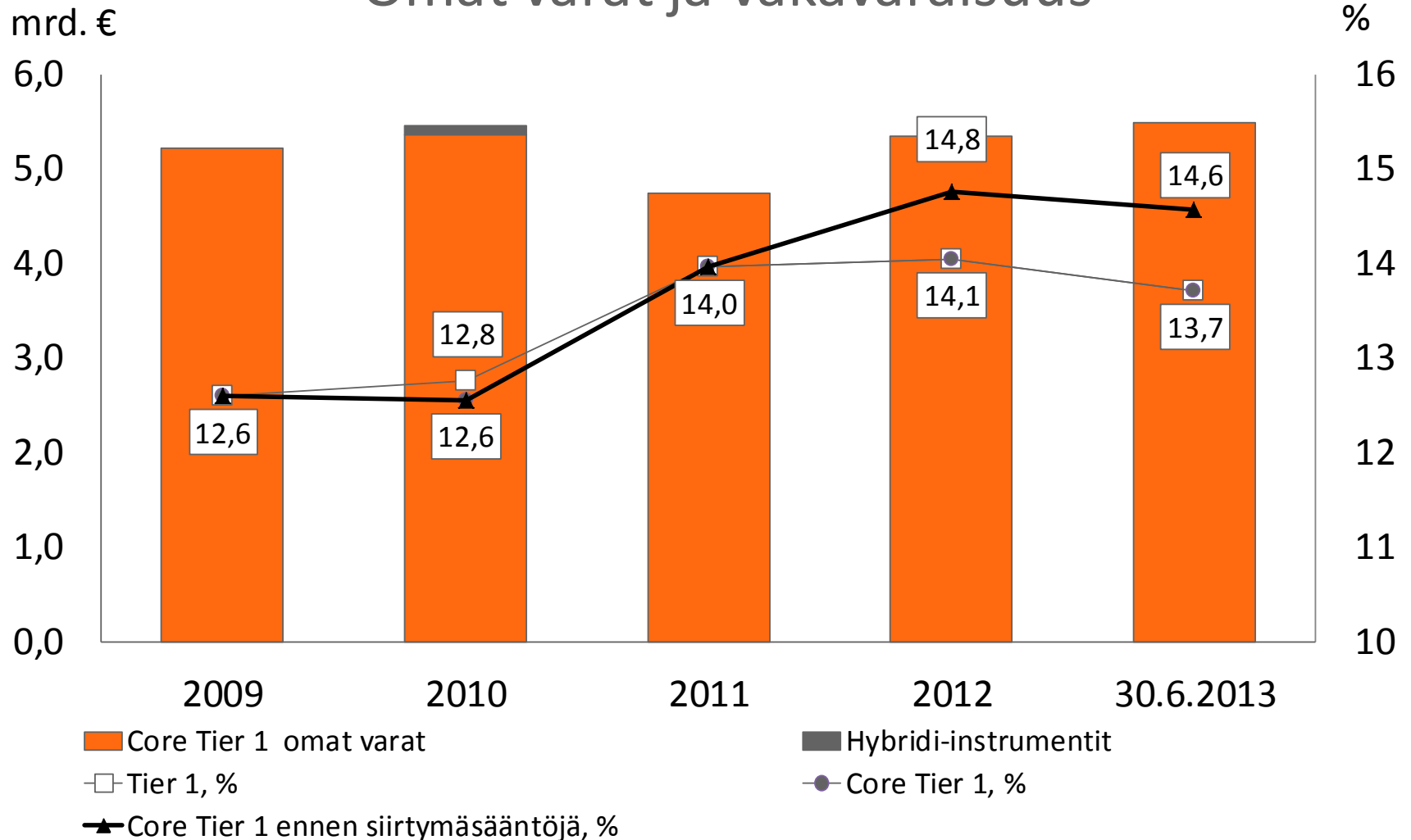
OP-Pohjola-ryhmä

Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset

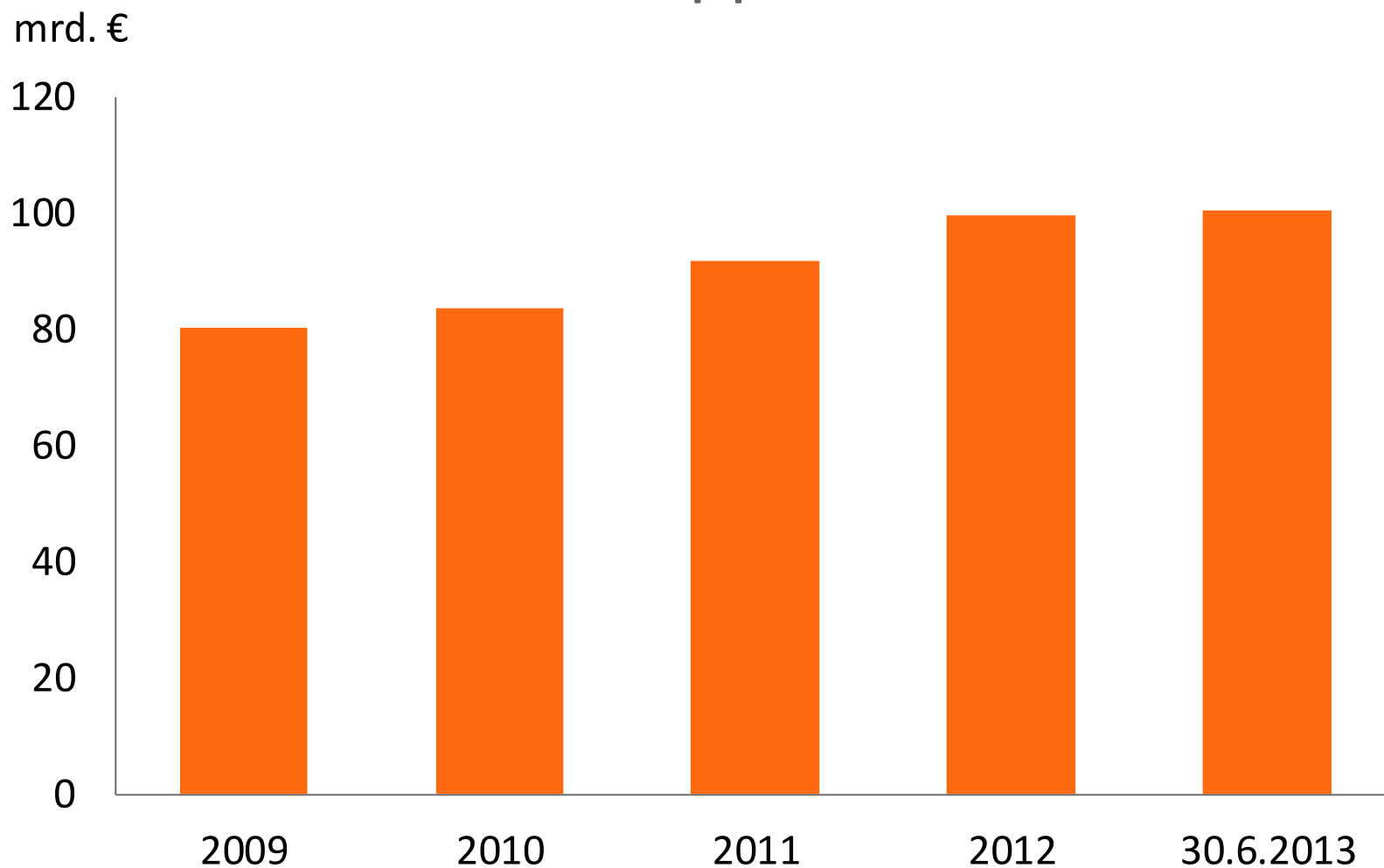
Osuuspankkien yhteenliittymä

Omat varat ja vakavaraisuus

OP-Pohjola-ryhmä

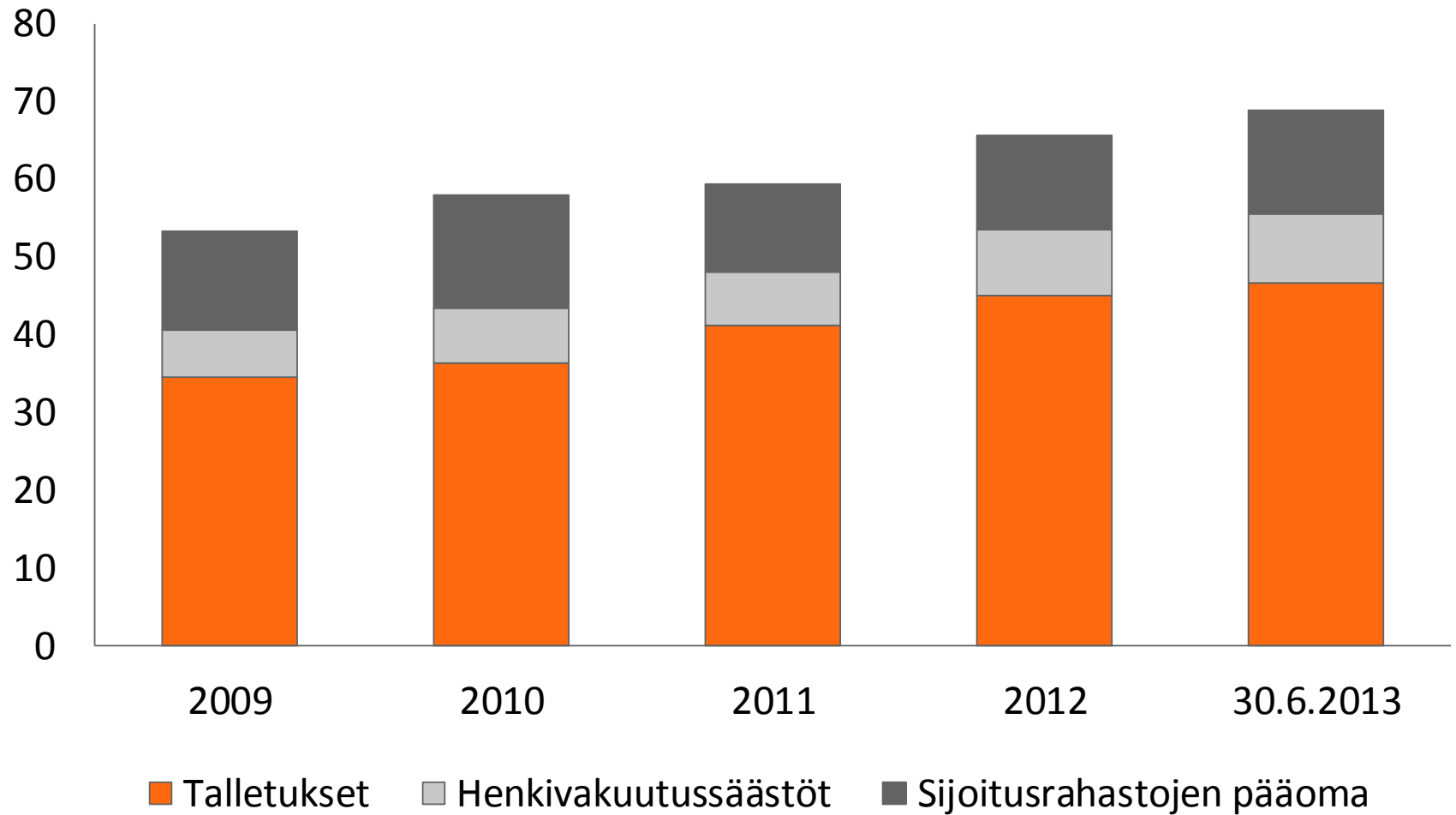
Taseen loppusumma

OP-Pohjola-ryhmä

Asiakasvarat

mrd. €

■ Talletukset

■ Henkivakuutussäästöt

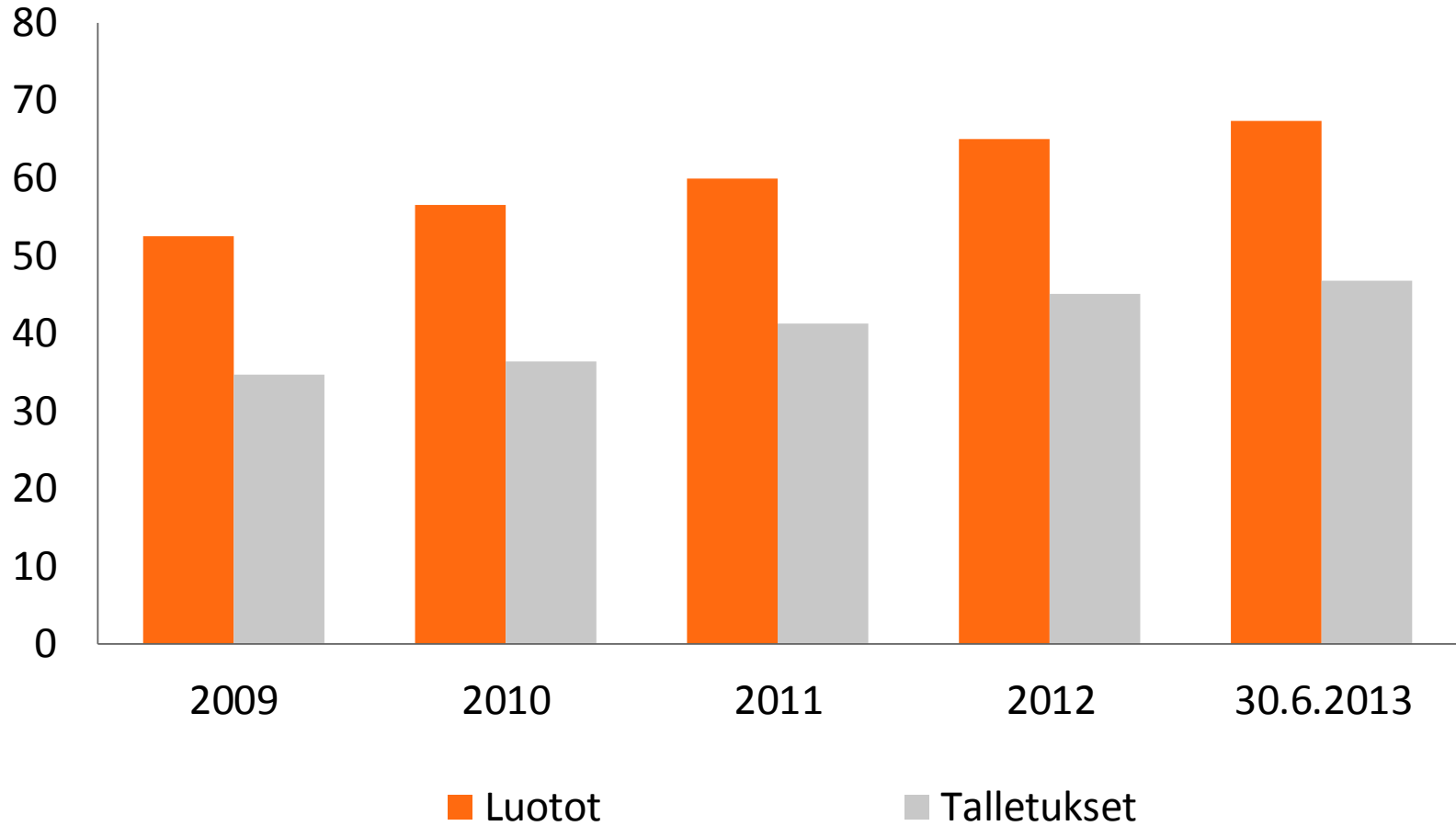
■ Sijoitusrahastojen pääoma

OP-Pohjola-ryhmä

Luotot ja talletukset

mrd. €

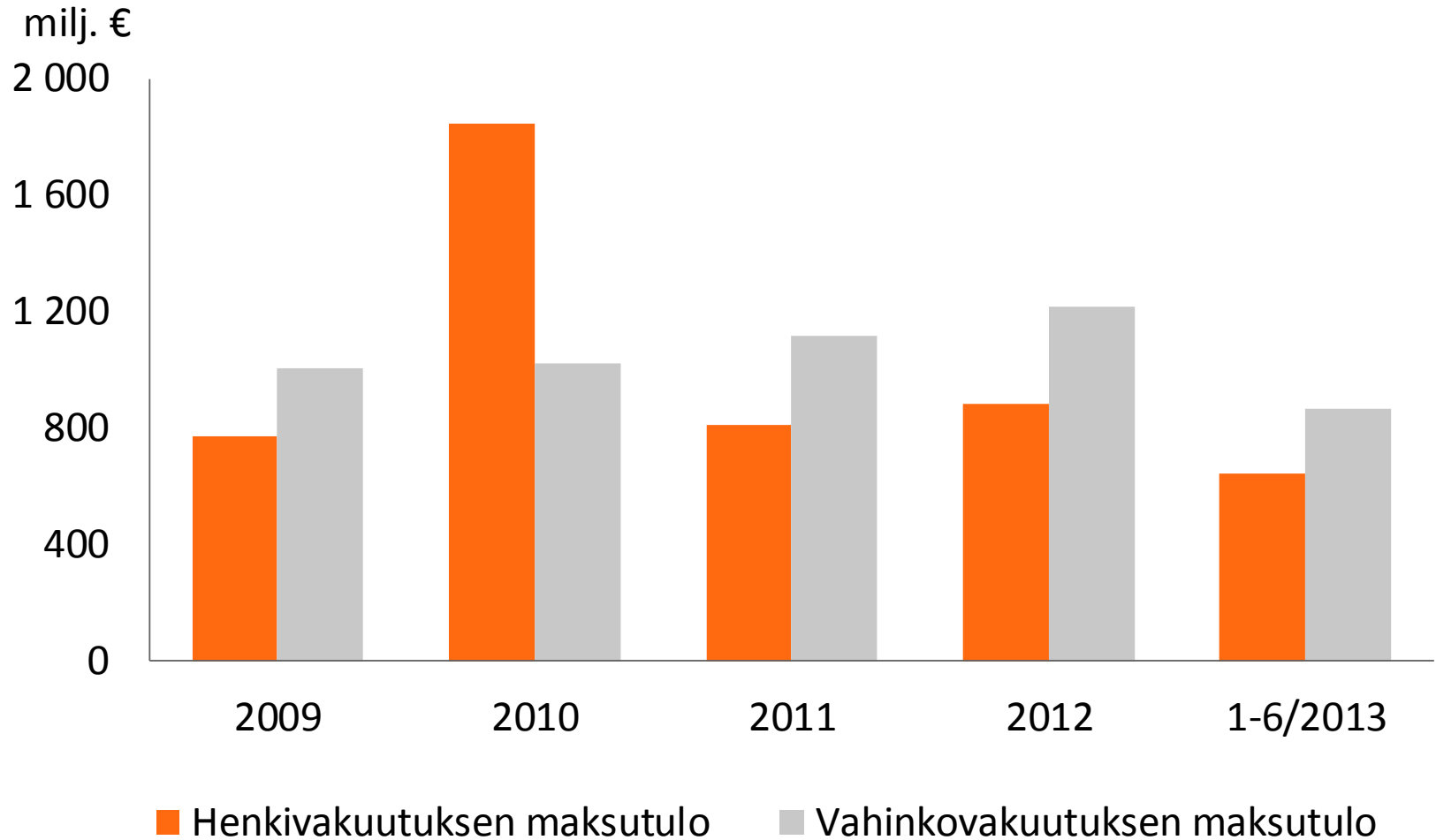
■ Luotot

■ Talletukset

OP-Pohjola-ryhmä

Henki- ja vahinkovakuutuksen maksutulo

Kiitos